

REVISTA

CATALUNYA²³⁸

X^a ÈPOCA

ÒRGAN D'EXPRESSIÓ DE LA CGT DE CATALUNYA

NOVEMBRE-DESEMBRE

PRESENTACIÓ

Redacció

A finals d'octubre de 2024 les inundacions per una DANA, circumscrites sobretot al País Valencià, van causar més de 200 víctimes mortals. Aquest número de la revista Catalunya vol recordar-les, però també posar l'accent en la capacitat de resposta, suport mutu i contestació de la població davant les injustícies. D'aquesta resistència davant les injustícies i desgràcies també escriu en Guillermo A. Vilènia, del grup internacional de CGT Catalunya, sobre Palestina i la Global Sumud Flotilla. Finalment, per destacar un últim aspecte, en aquest número sobresurten articles de caràcter cultural o històric: una entrevista a víctimes del Patronato de la Mujer, una altra al festival transfeminista FigaFest, un article sobre l'oposició a les prestacions socials substitutòries i una reflexió sobre les cures dins el moviment llibertari i alhora un record a l'Octavio Alberola.

CRÈDITS

Edició i coordinació:
A. Zarco Santiveri

Disseny i maquetació:
Jordi Arques

Portada:
Isa Ruiz Benavent

Han escrit en aquest número:
Carme Jareño i Peris, A. Zarco Santiveri, Elisenda Nin Ripoll, Pep Cara, Iru Moner i Tomàs, Àlex Tisminetsky, Rosalia Molina Puyalón, Ada Guijarro Moliner, Joserra Olarieta Alberdi, Algunes companyes del sindicat, Roser Pineda, Guillermo A. Vilènia, Adriana Rubio, Sònia Mateos Fernández, Marc Barrobés i Meix, Jordi Martí i Font, Roger Fernández i Tudela.

Il·lustracions i fotografies:
Federació Local de CGT València, Jaume Ferrando, Isabel Couchoud, Premsa CGT Catalunya, Miguel Àngel Serradilla Santos, Maria ipunt, Arxiu insubmissio.org, Família d'Octavio Alberola, Pau Badia, El listo, Llum i Roger

Correccions:
Roger Fernández i Tudela, Miquel Julià, Laura Lascorz i Fernández, Maria Miarnau i Arbó, Ramon Morera Soler, Miriam Tijani, Clara Vilalba Montesinos.

Els textos són responsabilitat únicament dels seus autors. No compartim necessàriament les opinions que s'hi expressen.

Contacte:
catalunyacgt@spcgtcatalunya.cat

ON ENS TROBEM

Secretariat Permanent del Comitè Confederal de la CGT de Catalunya
c/ Burgos,59 baixos 08014 Barcelona
spccc@spcgtcatalunya.cat
Telf. 935120481

Federacions sectorials
Federació d'Administració Pública de Catalunya – FAPC
Federació de Banca, Estalvi, Assegurances, Entitats de Crèdit i Oficines i Despatxos de Catalunya - FESIBAC Catalunya
Federació d'Ensenyament de Catalunya – FEC
Federació del Metall de Catalunya – FEMEC
Federació Catalana d'Indústries Químiques i afins – FCIQ
Federació de Sanitat de Catalunya- FESAN Catalunya

Federacions locals
Federació Local de Barcelona
C/ Pare Lainez 18-24. 08025. Barcelona
Telf. 933103362
Federació Local de Viladecans—Baix Llobregat
c/ de la Muntanya, 16
08840 Viladecans
Telf: 936590814 / 610 072 649
Federació Local de Castellar del Vallès
c/ Els Pedrissos 9 bis
08211 Castellar del Vallès
Telf. 937142121 Fax 937142121
Federació Local de Manresa
c/ Circumval·lació 77, 2n
08240 Manresa
Telf. 938747260 / 698 47 29 30
Federació Local de Rubí
c/ Colom 3-5
08191 Rubí
Telf. 936638846
Federació Local de Sabadell
C/ Rosselló, 10
08207 Sabadell
Telf. 937450197 / 670 648 390
Federació Local de Sallent
Pça Josep Anselm Clave nº7
Telf. 938370724
Federació Local de Terrassa
c/Ramon Llull 130-136 08228 Terrassa
Telf. 930 37 86 91 / 601 466 755
Federació Local de Tarragona
Pça. Imperial Tàrraco 1 Edifici 2, 3a
43005. Tarragona
Telf. 977242580

Federacions comarcals
Federació Comarcal Barcelonès Nord
Carrer de la Conquesta 119, local.
08912 Badalona.
Telf. 640150203

Federació Intercomarcal Alt Camp i Conca de Barberà
Carrer de la Zeta n. 6 (entrada per la Plaça)
43800 Valls
Federació Intercomarcal del Baix Camp-Priorat
Pça de les Oques, 8, 1r, despatx D
43202 Reus
Pça de la Llanterna
43740 Móra d'Ebre
Federació Comarcal del Baix Llobregat
Adreça: Carretera d'Esplugues 46
08940 Cornellà de Llobregat
Telf. 93 377 91 63
Federació Comarcal del Baix Penedès
c/ Nord 11-13, 3r 43700 El Vendrell
Telf. 977660932
Federació Comarcal del Berguedà
Plaça Europa, 5 baixos
08600 Berga
Telf: 640 932 405
Federació Intercomarcal del Garraf-Alt Penedès
c/ Lepant 23, baixos esquerra
08800 Vilanova i la Geltrú
Telf. 938934261
Federació Intercomarcal de Girona
Av. Sant Narcís 28, entr. 2a
17005 Girona
Telf. 972231034
Federació Comarcal de L'Anoia
Adreça: C/ Clavells 11
08700 Igualada
Telf. 938042985
Federació Intercomarcal de Ponent (Lleida)
Avinguda Prat de la Riba, 7, 1r
25006 Lleida
Telf. 973275357 / 680 18 67 05
Urgell-Segarra
Avinguda catalunya 66, Baixos
25300 Tàrraga
Telf: 873494679 / 640051696
Federació Comarcal del Maresme
Av. Lluís Companys, 45
08302 Mataró
Telf: 640629438 / 937908261
C/Ciutadans, 16
08490 Tordera
Federació Comarcal d'Osona
C/ Virrei Avilés 15 entlo 2ª
08500 Vic
Telf: 622 09 83 24
Federació Intercomarcal de Terres de l'Ebre
Avinguda Remolins 34-36 Baixos,
43520 Tortosa
Telf: 877915591 / 684418986 (Whatsapp)
Federació Comarcal del Vallès Oriental
Ronda de Oriente 6 08100 Mollet del Vallès
Telf. 935931545 / 600 375 500

SUMARI

Editorial	
Presentació	2
En el focus	
Autoorganització popular i resposta sindical davant la DANA	3
Al meu país la pluja no sap ploure amb perspectiva de gènere	8
Sindicalisme	
Erosió del poder adquisitiu i necessitat d'acció social	10
Nou curs nous acomiadaments opacs als centres educatius de Catalunya	12
Conflicte amb la Federació Catalana de Natació	13
Lluita a la residència Mont Martí de Puig-Reig	13
Documents	
Insuficient i decebedora llei del fons de compensació de les víctimes de l'amiant	14
L'Entrevista	
Mariona Roca i Maria Forns	16
Opinió	
Pobles vius en una terra fèrtil	18
Escola Llibertària d'estiu de CGT	19
Social	
Sobre les infiltracions policials	20
Les nostres veus llibertàries i feministes	
50 anys a les Jornades Feministes de Catalunya	22
Internacional	
Dos mesos de lluites dos anys després de l'inici del genocidi a Gaza	24
Dinamita de cervell	
La insubmissió a la mili i la PSS	26
Tot recordant l'Octavio Alberola i Suriñach	28
Cultura	30
Humor	31
En les meves sabates	
Paula Ibañez i Carla Izquierdo	32

JAUME FERRANDO

AUTOORGANITZACIÓ POPULAR

I RESPOSTA SINDICAL DAVANT LA DANA

TEXT

Adrián Zarco Santiveri

El 29 d'octubre de 2024 una catàstrofe assolava l'Horta sud del País Valencià, tot i que també va afectar altres municipis del País, de Múrcia, Castella la Manxa, Andalusia i Catalunya. Les inundacions, generades per la DANA (o Depressió Aïllada en Nivells Alts), van suposar greus pèrdues materials, com destrosses a cases, carrers, vehicles, infraestructures, i, sobretot, més de 230 morts. Alguns d'ells tornaven de la feina, d'altres estaven a casa seva quan es van veure sorpresos pel terrible fenomen meteorològic.

Un dels fets més polèmics d'aquell dia és la falta de resposta del president de la Generalitat Carlos Mazón i el seu govern davant els esdeveniments. La seva falta de previsió, la negligència, la inexplicable desaparició durant hores i la seva nul·la capacitat de gestió a posteriori ha comportat que l'executiu del PP hagi sigut assenyalat en repetides ocasions, tant en

l'àmbit parlamentari com als carrers, amb mobilitzacions populars massives i una vaga general.

Els dies immediatament posteriors la resta de la península s'assabentava de la greu situació en la qual havien quedat els municipis valencians afectats. Al dolor de morts, ferits i desapareguts, de llars enfonsades per haver-ho perdut tot, s'afegien la falta de subministraments bàsics, d'aliments i medicaments i el tall de transports i comunicacions. Un escenari pertorbador i postapocalíptic que ens recorda com som de vulnerables les persones i com, tot i la falsa sensació de seguretat que ens donen les societats modernes, amb algunes comoditats, continuem existint a l'arbitri de la naturalesa. Sigui com sigui, es podria pensar que, en aquestes situacions catastròfiques, *homo homini lupus* (l'home és un llop per l'home i, sota aquestes circumstàncies, es despertarien baixos instints en les persones, mogudes per la desesperació,

A LES IMATGES
DESCORATJADORES DE LA
DESTRUCCIÓ, EL PATIMENT
I EL CAOS, S'AFEGEIXEN
D'ALTRES QUE TAMBÉ HAN
DEIXAT EMPREMTA: LA
GENT ORGANITZANT-SE
ALS BARRIS PER AJUDAR ELS
SEUS VEÏNS, MULTITUDS
DE PERSONES SORTINT
DE VALÈNCIA CIUTAT I
ALTRES INDRETS DE L'ESTAT
PER COL·LABORAR EN LA
NETEJA I RECONSTRUCCIÓ
DE ZONES DEVASTADES

FL VALÈNCIA

la recerca de la mateixa supervivència i cert instint malèvol, que portessin a perjudicar els veïns o la gent propera.

Tanmateix, els fets contradiuen aquest relat unívoc que sovint alguns, interessadament, volen transmetre. A les imatges descoratjadores de la destrucció, el patiment i el caos, s'afegeixen d'altres que també han deixat empremta: la gent organitzant-se als barris per ajudar els seus veïns, multituds de persones sortint de València ciutat i altres localitats i inclús indrets de l'Estat per col·laborar en la neteja i reconstrucció de zones devastades; entitats, organitzacions i fins i tot negocis privats recollint aliments i altres objectes necessaris per a les persones afectades per les inundacions. Una marea de solidaritat humana que feia despertar esperances davant de tanta foscor i tristesa.

Com no podia ser d'una manera, els sindicats no es van quedar al marge del moviment de suport i es van llençar a organitzar la solidaritat, recollint material i diners i formant brigades d'ajuda. La CGT es va activar els primers dies i ràpidament va posar en marxa els seus ressorts per estar a l'altura del moment: es va obrir un compte bancari per donar diners i molts dels seus locals van esdevenir punts de recollida del necessari per a les persones de les zones catastròfiques.

A València la Federació Local de Sindicats va habilitar un rober a Paiporta, aprofitant una botiga d'esports cedida pel seu propietari, va repartir mantes i altres materials entre els afectats i van reconvertir una sala per fer assemblees del seu local en un taller de bicicletes, entre moltes altres accions de recollida i distribució d'ajuda. Tanmateix, la CGT de València no es va quedar en el suport mutu, sinó que també

va impulsar una via jurídica contra Carlos Mazón i va oferir assessorament laboral a treballadors de les zones catastròfiques per respondre els dubtes de què passaria amb els seus llocs de feina. A més a més, es va habilitar una línia telefònica per aquests, es van elaborar guies sindicals i es va obrir un correu electrònic per denunciar empreses que havien obligat la seva plantilla a romandre al seu lloc de feina, així com es va presentar una denúncia a Inspecció de Treball per la mort d'un treballador en aquestes circumstàncies.

La CGT tampoc es va quedar de braços plegats en altres zones del País Valencià. Així, a Castelló van ser locals i casals com la Cosa Nostra els que van iniciar una crida per recollir ajuda. A partir d'allí es van fer viatges coordinats amb Aurora-Grup de Suport, entitat que té com a objectiu rescatar vides a la Mediterrània, per fer arribar material a les zones afectades i es van formar brigades de voluntàries. Mentrestant, al Sindicat Únic de Castelló es comprava el necessari per a les zones afectades en coordinació amb la Confederació del País Valencià i Múrcia i es va fer enllaç entre punts de recollida entre Castelló i la capital. Per la seva banda, les treballadores del sector social dels diversos sindicats de País Valencià i Múrcia es van organitzar per atendre a aquelles persones afectades que necessitaven suport, especialment a les desateses per l'administració.

Des de Catalunya, la CGT va habilitar més de deu punts de recollida, inclosos la seu de la confederació territorial catalana, al carrer Burgos, a Sants; o a la Federació Local de Sindicats de Barcelona. A Girona el Sindicat Únic i les seves diverses seccions sindicals i sectors organitzats (Neteja, Haribo, Ensenyament...)

✶ JAUME FERRANDO

van omplir furgonetes amb material per entregar a Alfarrar conjuntament amb companys de Barcelona i el Vallès Oriental. A Mataró, la CGT del Maresme va posar a disposició el seu local com a punt logístic per a escoles en les quals s'aplegava roba. D'aquesta, la que no es necessitava a la zona afectada, va ser donada, finalment, a la cooperativa del Raval Metzineres. Destaca la seva aportació de material per a mascotes, impulsada per la secció de la canera Fundació Daina i amb suport de membres de Batzac-Joventuts Llibertàries i l'Ateneu la Gaitana d'Aleia, i sanitari, facilitat pels companys d'ambulàncies. A Terrassa la secció de transport sanitari també es van bolcar en l'ajuda i va ser de les primeres a arribar a zones afectades des de fora del País Valencià. Des de la CGT a la ciutat d'Ègara es van enviar quatre furgonetes carregades de material, mentre el local s'omplia a mesura que es buidava. En aquest sentit, el sindicat local va ser referència pels moviments socials de la ciutat.

La col·laboració entre l'anarcosindicalisme i els moviments socials no se circumscriu sols a Terrassa: a diversos llocs, es va actuar conjuntament amb

altres entitats per fer la recollida de material, com a Sallent, on l'Ateneu Roca centralitzava aquesta funció, però amb suport de la federació local de CGT; a Reus el local del sindicat era el lloc en el qual, amb les altres entitats, es va organitzar la solidaritat, mentre que a Tortosa es va fer una crida per portar material al local de les antigues escoles.

Altres punts de recollida es van habilitar a la resta de l'Estat, com Lleó, Valladolid, Saragossa, entre molts altres. La CGT de Cantàbria fins i tot va donar una furgoneta. «La situació era crítica», declara Maribel Ramírez, Secretària d'acció sindical del Confederal i treballadora de la sanitat, que xifra l'ajuda en 25 camions en 13 dies. «Durant unes setmanes vaig fer el treball de coordinadora de ruta d'una empresa de transportistes, recordo que aquells dies vaig fer sindicalisme des de sales d'espera d'hospitals. Una infermera em va dir «Però que fas? Estem totes intrigades». Sabien que era sanitària i les conversacions no els hi quadraven molt», explica. «La meua tasca va ser clara: que no tot arribés de cop, que la voluntariat i solidaritat amb les nostres companyes del País

Valencià i Múrcia no es tornés un problema i evitar que en una situació de catàstrofe no ens col·lapséssim a nosaltres mateixos».

Els sindicats no han estat, òbviament, els únics participants en l'ajuda a les zones afectades per la DANA: entitats i xarxes veïnals també es van bolcar amb molts esforços i determinació. Dins la mateixa àrea que va patir les inundacions, destaca la Coordinadora de Kolectivos Parke, radicada a Parque Alcosa, barri d'Alfarfar, que va quedar arrasat per la catàstrofe. Tot i que la seva activitat es remunta dècades enrere, la labor desenvolupada arran de la DANA ha sigut altament rellevant. Tanmateix, es podrien citar altres assemblees de barri, sindicats d'habitatge, grups juvenils, etc. que van dedicar esforços davant el tenebrós escenari.

Tornant a la CGT, és innegable que la confederació va tenir un paper important en aquesta mobilització en favor dels damnificats per les inundacions. Alguns factors explicatius poden ser que com a central sindical té una extensió per tot el territori i no se circumscriu en petits grups molt localitzats i fragmentats, amb la qual cosa és més fàcil estendre i vehicular el suport; o el caràcter unitari dels sindicats, en els quals es troben treballadors i treballadores de diferents sensibilitats, interessos... però alhora aquesta diversitat fa que es doti al sindicat d'una major referencialitat i pugui arribar a més gent. Finalment, no sols s'ha de fer èmfasi en la capacitat d'ajuda mútua, sinó en les possibilitats de desvetllar una gran mobilització, com van fer alguns sindicats valencians (CGT, CNT, Intersindical Valenciana i COS) per la vaga general al País Valencià contra la negligent gestió del president Mazón durant la DANA.

Aquestes mostres de rebuig no s'han extingit. Fa escassos dies, arran de l'efemèride d'un any de la tragèdia, milers de valencians han tornat a sortir als carrers. Les imatges que s'han vist des de fa un any mostren un ventall de situacions ben diverses: des de la ruïna i el desconsol, l'ajuda mútua i la tendresa, la ràbia, la mobilització popular, les esperances per un poble que surt a protestar...

Quines lliçons queden de tot el moviment solidari? «Mentre moltes veïnes volien ajudar d'alguna manera i no sabien com ni l'administració donava un missatge clar (on i com es podia anar, restriccions), des del moviment popular organitzat es va donar una resposta ràpida i connectada directament amb les zones afectades», afirma la Secretaria d'acció social de Castelló. Semblant valoració es fa des del Secretariat de Catalunya: «Vam desplegar tota la potència de l'organització. Això demostra que quan passa una situació greu el suport mutu emergeix». S'evidencia, doncs, l'actitud col·laborativa de la gent davant les tragèdies i la importància de l'associacionisme i les xarxes de veïns i les entitats. Els sindicats tenen la responsabilitat d'esdevenir un pal de paller i una referència de la gent organitzada. Catàstrofes com la DANA demostren que sols ens tenim a nosaltres mateixos. El suport mutu ja hi és, ara cal escalar-lo. ■■■■■

NO SOLS S'HA DE
FER ÈMFASI EN
LA CAPACITAT
D'AJUDA MÚTUA,
SINÓ EN LES
POSSIBILITATS
DE DESVETLLAR
UNA GRAN
MOBILITZACIÓ,
COM VAN FER
ALGUNS SINDICATS
VALENCIANS

AL MEU PAÍS LA PLUJA NO SAP PLOURE.

HISTÒRIA PERSONAL DE LA DANA DE 2024

Carme Jareño i Peris

Secretària de la Dona de la FL de València
Treballadora de FGV-Metrovalencia

29 de setembre de 2025.

*A onze mesos d'aquell dia de
tardor on al meu poble no plouia.*

Fa quasi un any patirem al País Valencià la barrancà més forta dels últims temps. Hauríem de buscar en la memòria gràfica per posar dades. A València ciutat hi hagué una riuada al 1957. A la comarca de la Ribera, recordem la pantanà de Tous al 1982.

Com cantava el Raimon, «Al meu país la pluja no sap ploure/O plou poc o plou massa./Si plou poc és la sequera/si plou massa és un desastre».

Doncs aquesta sembla que és la història d'una terra, la sort de la qual depèn del déus, de les forces naturals o d'un joc de daus de l'atzar.

La barrancà, que fa un any s'endugué per davant 229 vides i causà innumerables danys, ens ha mostrat, com tantes altres vegades, la ignonímia dels qui, per sobre nostre, ostenten el poder polític.

Va a complir-se un any que l'aigua va deixar malmesa una població a qui la impotència ha fet alçar-se a colp de ràbia, però també d'esperança.

Aquell 29 d'octubre, al meu poble, situat a l'Horta Sud, vora el Barranc del Poio, no plouia. Tanmateix, la meua filla no havia anat a classe a València perquè la Universitat, la vespra, havia enviat avís de suspensió per alertes meteorològiques. Al meu poble no plouia, però a la televisió valenciana ja teníem imatges de tots colors perquè, coneguent-se les alertes, hi havia un desplegament informatiu especial.

Aquell 29 d'octubre, quan pel matí les incidències al transport o les imatges dantesques començaven a fer-se paleses, quan els telèfons del 112 es desbordaven tant com els barrancs, els responsables màxims anaven amunt o avall o, simplement, estaven «desapareguts».

I en aquell octubre de l'any 2024, d'un segle vint-i-u dotat de tecnologia, control i informació, l'alerta més simple en forma de SMS arribava a la població a les 20:11h, quan la major part de les víctimes ja eren

això, morts. I, per tant, la veu que ara, un any després clama al cel i exigeix justícia a la terra, diu «ni oblit, ni perdó» perquè no són morts, són assassinats.

I en aquell octubre de l'any 2024, el relat es desborda tant com els rius perquè hi ha una història per cada persona que es va veure afectada. Persones tornant del treball, persones que anaven en cotxe casualment, persones que es movien fora de casa sense aguar el perill o qui en casa estant, no esperava que res ni ningú li truqués a la porta.

I en aquell octubre de l'any 2024, hi ha relats esferidors de tot aquell dia, més encara de quan va caure la nit i el crit es va fer eixordador i mut tot d'una. I, a més de relats en primera persona, hi ha imatges del dia de després que trenquen el cor a cop de puny.

Del dia de després i de tots els dies que ens han dut fins aquí, també hi ha la reacció de la societat civil autoorganitzada que va fer front a la tragèdia amb molta més promptitut dels qui es suposa que estan qualificats per organitzar la societat i dirigir vides alienes.

Visc a un poble on no plouia, però que es va convertir en zona zero. No em sent afectada perquè jo mateixa, aquell dia, no estava treballant. L'empresa pública de transport on treballava va ser afectada completament; només la sort l'ha salvada de comptar víctimes entre treballadores o usuàries. No em sent afectada perquè tot el meu cercle més pròxim vivia en alt i tots van resultar sans i estalvis. Però encara avui, parlant amb veïns, companys de feina o coneeguts, descobreix històries que nugen el cor.

Recorde perfectament el primer dia que vaig eixir del poble, un poble que ben bé és molt més pròxim al centre de València que molts barris de Madrid o Barcelona. Un trajecte de deu minuts em va costar una hora quaranta en un autobús d'enllaç ple de gom a gom. Recorde veure la multitud de voluntaris fent el camí que jo estava desfent per tal de respirar una mica. Recorde trobar-me una ciutat que, per primera vegada en la vida em va resultar estranya perquè jo deixava darrere meu un tsunami i arribava a un lloc on no passava res, on tot semblava net i polit, on la vida semblava irreal.

I recorde l'arribada a la seu de CGT amb molta emoció perquè des de l'endemà del 290 s'havia posat en peu per a tot: per a donar cobertura a totes les per-

✶ ISABEL COUCHOUD

sones treballadores que al cap i a la fi som qui posem sempre els morts, qui som les damnificades del sistema. Des de l'acció sindical, la cobertura legal, fins a convertir la nostra seu de València en centre de recepció d'ajuda i d'organització per a la distribució de tota mena de material.

Vaig passar deu dies vivint el dia a dia de la zona zero, llevant fang sobre tot i intentant recomposar la vida, però sabedora de tot el que es movia a fora i, sobre tot, de la feina incansable de les companyes de València i de les que, des de la resta del territori, van vindre carregades i també disposades a posar el cos sencer per donar un cop de mà.

Encara ara, un any després, es continua gestionant tota l'ajuda rebuda i repartint a peu de casa béns de necessitat bàsica adquirits a comerços afectats que intenten reviscolar, o sent intermediaris de donacions ... o pense ara en el taller de bicicletes en que convertirem el soterrani del nostre edifici amb l'ajuda del col·lectiu Soterranya per tal de donar una alternativa de mobilitat a tantes persones que no tenien res.

Recapitule i torne a eixa primera sortida el 9 de Novembre. Primera visita al sindicat, primera Manifestació per demanar la dimissió del President de la Generalitat. El retrobament amb els companys de lluita, l'emoció de la solidaritat, la ciutadania omplint la Plaça, l'esperança de fer fora qui governa contra les persones, contra la vida ...

Ha passat un any; les manifestacions continuen. Estic orgullosa de la vaga general que convocarem juntament a d'altres sindicats combatius. De la capacitat que tenim de fer acció sindical i d'ocupar el carrer malgrat les lleis que continuen intentant amordaçant-nos a cop de multes i coaccions. Orgullosa de la

nostra presència continua malgrat l'apagó informatiu que patim als mitjans de comunicació.

Veníem d'un 27 de Setembre on havien parat per Palestina quan el sentit comú encara no veia l'atrocitat del genocidi perpetrat pel sionisme. I des de fa un any, a València no hem deixat de manifestar-nos per dues causes tan distants com pròximes.

Diuen que la solidaritat és la tendresa dels pobles. D'això, del suport mutu, en sabem les anarcosindicalistes. És el centre de totes les nostres dinàmiques. I ara que vivim temps convulsos, que el sistema cau sense caure, que els qui governen ho fan descaradament contra la vida i contra qui la sostenim, les nostres utopies surten al carrer per omplir-lo de dignitat i lluita.

Arribem a aquest 29 d'octubre, un any després, sense defallir, reivindicant una reconstrucció des de baix, reivindicant l'autorganització i posant en valor la defensa del territori. Continuem demanant justícia i treballem per tal de fer fora els responsables de les gestions assassines que causaren tantes víctimes evitables.

Arribem a aquest 29 d'octubre caminant, perquè venim d'una història amb majúscules de resistència i en aquest sindicat no hem descobert ara que la lluita es lliura als carrers.

Arribem tal com ho férem el mateix 30 d'octubre de 2024, treballant en tots els fronts possibles per tal de canviar el nostre present i, constatant que tenim futur i que, tard o d'hora, el nostre horitzó serà present.

Avui, 29 de setembre de 2025, plou al meu poble.

Erosió del poder adquisitiu i **NECESSITAT** **D'ACCIO SOCIAL**

ARXIU CGT

Iru Moner Tomàs

L'informe sobre l'erosió del poder adquisitiu a Catalunya que hem publicat des de CGT Catalunya recentment, elaborat pel Gabinet Socioeconòmic Confederal, és una eina per entendre per què la classe treballadora, tot i treballar més i millor, continua empobrint-se mentre els beneficis empresarials arriben a rècords històrics.

Fa cosa d'un any apareixia a la revista Jacobin un article que comparava l'eficiència productiva d'un obrer anglès de la revolució industrial amb la d'un treballador coreà que avui fabrica components per a iPhones. Fa cent anys, el primer generava tres o quatre vegades el seu salari. Avui, el treballador que munta iPhones genera un valor divuit vegades el sou que guanya. D'aquí sorgeix la pregunta que ens ha dut a fer aquest informe: com pot ser que, tot i produir més riquesa que mai,

cada dia que passa ens costa més arribar a final de mes? Com pot ser que tot i augmentar la productivitat, l'automatització i la digitalització treballem les mateixes hores que fa 100 anys? On van aquests beneficis extres?

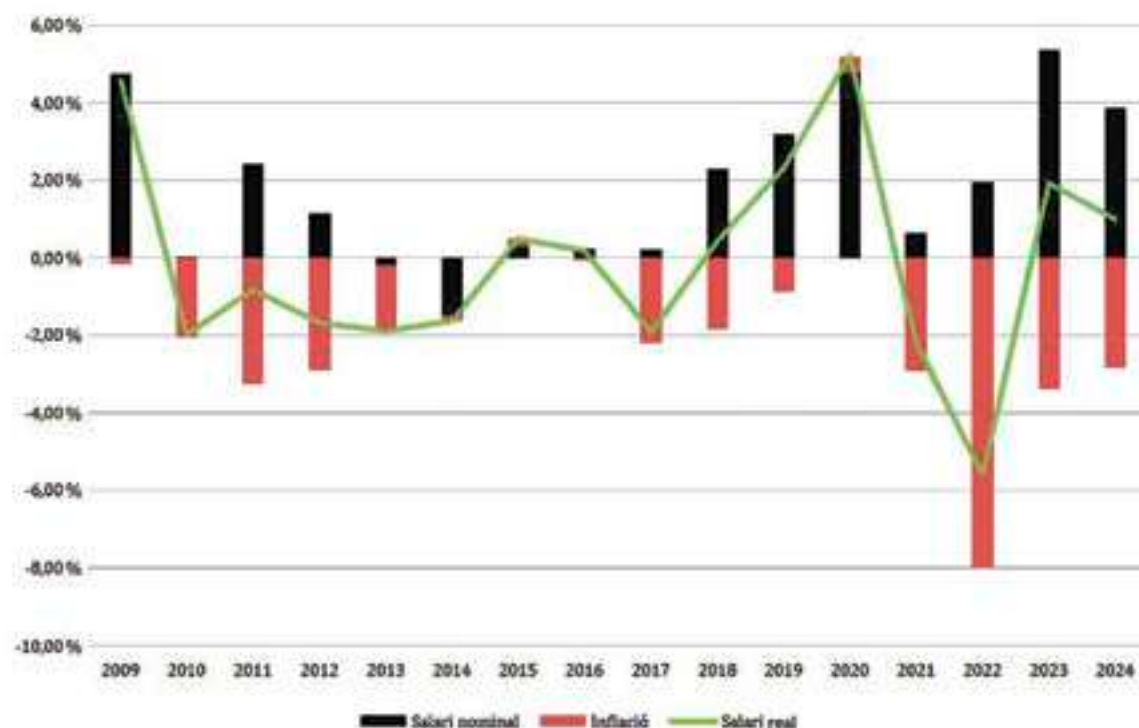
Les dades exposades a l'informe parlen clar. Entre el 2021 i el 2024 els salaris reals a Catalunya han caigut un 4,1%, mentre els marges empresarials han pujat un 6,1%. En paral·lel, els preus del lloguer han augmentat un 37% i els de compra d'habitatge un 10%. La inflació, tot i «controlada» segons les estadístiques, ha funcionat com una eina d'ajust salarial indirecte. Això vol dir que en termes reals avui guanyem menys que fa tres anys i paguem molt més per viure. Els empresaris van repercutir les pujades del preu de l'energia o de les matèries primeres al preu final del producte, una pujada rere l'altra. Per l'altre cantó, el sindicalisme de la derrota signa convenis per sota de l'IPC, un pacte silenciós que acaba deixant-nos amb nòmines curtes i vides llargues de treball.

El cas de l'habitatge mostra aquesta realitat amb tota cruesa. Als anys vuitanta una persona amb el salari mitjà necessitava poc més de tres anys de sou per comprar-se un pis mitjà. Als noranta ja eren quatre i amb la bombolla del 2000 la xifra va saltar fins als vuit anys de salari. Avui, tot i els ajustos, continuem al voltant dels nou. Una persona que treballa quaranta anys dedica pràcticament una quarta part de la seva vida laboral a pagar el sostre.

Un altre factor clau d'aquesta pèrdua de poder adquisitiu és la desaparició de les clàusules de revisió salarial vinculades a l'IPC. L'estadística oficial i els informes sindicals no són clars i costa trobar xifres absolutes, però està clar que des de les reformes laborals del 2012 les clàusules de revisió salarial han anat caient. Cada cop som més els treballadors que estem desemparats davant les pujades inflacionàries. En termes pràctics, això vol dir que fa una dècada gairebé la meitat de treballadors disposaven d'un mecanisme formal per recuperar, encara que parcialment, la pèrdua de poder adquisitiu quan pujava la inflació. Avui, aquesta protecció és minoritària. La desaparició i la debilitat d'aquestes clàusules expliquen una part important de l'empobriment real de la classe treballadora en períodes d'elevada inflació.

Si mirem els sectors econòmics, la fotografia de pèrdua salarial i beneficis empresarials és igualment preocupant. Al transport i emmagatzematge els marges empresarials han crescut un 33%, mentre els salaris reals han caigut un 1%; a hostaleria, un 31% i un -0,3%, respectivament, i a telecomunicacions hi ha un augment dels beneficis del 27% i una caiguda de salaris d'un 8,8. A les activitats administratives i serveis auxiliars aquestes xifres són del 19% i -4,5%, respectivament. En conjunt, de dinou branques d'activitat amb dades salarials, disset han vist reduir el salari real en un període de creixement econòmic.

Aquest desplaçament del valor —del treball cap al capital— no s'hauria produït sense la complicitat d'una política sindical de pau social. Els sindicats de la concertació, CCOO i UGT, han acceptat acords per sota de la inflació i han renunciat al conflicte com a eina per defensar els salaris. La CGT no podem caure en aquesta lògica de resignació. El conflicte ja exis-

❖ Variació anual del cost salarial mitjà ordinari per hora a Catalunya. Inflació a Catalunya i salari real.

teix: cada vegada ens costa més arribar a final de mes, cada vegada el lloguer s'endú mig sou, les empreses anuncien beneficis mentre retallen plantilla. Aquest conflicte ha d'esquitxar les plantilles i no es pot quedar en resignació personal.

És hora de recuperar el que és nostre. L'economia va bé, però només per a uns quants. Els marges demostren que hi ha espai de sobres per repartir la riquesa d'una altra manera. Però això no passarà sol. Cap empresa augmenta sous perquè sí, cap patró cedeix poder per generositat; només quan ens organitzem, quan som molts i parlem amb una sola veu, és quan se'ns escolta.

Aquesta és la raó de ser de la CGT: no gestionar la derrota, sinó impulsar l'acció col·lectiva. El nostre deure és ajudar a perdre la por, a reconstruir la confiança entre companys i companyes, a demostrar que una vaga és molt més que un dia sense treballar. És l'únic llenguatge que entén qui ens explota.

No és moment de rendir-se ni de confiar en promeses de «recuperació» que mai arriben, és moment d'avançar i de reivindicar el treball com a eina de dignitat, no d'empobriment.

L'informe ens dona dades; nosaltres hem de donar-hi resposta: que cada empresa, cada sector i cada barri s'organitzi per exigir el que li pertany. La lluita ha de tornar a ser el motor del canvi. Que ningú més ens digui que vivim per sobre de les nostres possibilitats, quan és evident que qui viu per sobre de les seves són ells, no nosaltres.

Necessitem un sindicalisme que surti a guanyar i aquest camí només el podem fer plegats.

**NO ÉS MOMENT
DE RENDIR-SE NI
DE CONFIAR EN
PROMESSES DE
«RECUPERACIÓ»
QUE MAI ARRIBEN,
ÉS MOMENT
D'AVANÇAR I DE
REIVINDICAR
EL TREBALL
COM A EINA DE
DIGNITAT, NO
D'EMPOBRIMENT**

Nou curs nous acomiadaments opacs als centres educatius de Catalunya

Elisenda Nin Ripoll

Sindicat d'Educació, Recerca i Intervenció Social de CGT Baix Camp-Priorat
Deixa de ser una illa

La consellera d'Educació, Esther Niubó, ha anunciat per aquest curs 2025-26 un nou repte: millorar l'atenció de les necessitats de suport educatiu i l'equitat educativa.

Malauradament, CGT Ensenyament discrepem amb aquest discurs, la realitat és una altra. A finals de juliol el Departament va anunciar la retallada de 103 places d'Integradores Socials i 25 places d'Educadores Socials als centres educatius públics de Catalunya.

CGT Ensenyament denunciem aquesta decisió unilateral del Departament donat que les Tècniques d'Integració Social i les Educadores Socials són una peça clau en el funcionament de les escoles i instituts públics, les quals treballen en centres considerats d'alta o màxima complexitat. No són un recurs afegit ni un suport puntual: són una part fonamental del teixit educatiu inclúsiu, aquell que no deixa ningú enrere i treballa de manera coordinada amb la resta d'agents socioeducatius i comunitaris per fomentar el teixit associatiu, la cohesió social i fomentar la igualtat d'oportunitats educatives. Les seves tasques professionals incideixen directament en el procés educatiu i de construcció de la subjectivitat dels infants i adolescents en situacions de vulnerabilitat i risc d'abandonament escolar. Als centres on treballen han esdevingut essencials i imprescindibles.

Des de CGT Ensenyament denunciem que el Departament retalli la plantilla d'Integradores Socials i Educadores Socials mentre s'omple la boca dient que una de les prioritats d'aquest curs sigui la millora a l'atenció de les necessitats de suport educatiu.

ARXIU CGT

Les places suprimides anaven lligades a un programa temporal finançat amb fons europeus. Amb el nou programa s'han contractat un 30% menys de professionals.

El Departament d'Educació també ha anunciat la retirada de la figura de les Educadores Socials a les escoles de primària i de les TIS de programa als instituts, desfent, en molts casos, els equips socials formats per les dues categories professionals que actuen conjuntament en diferents centres educatius d'arreu del territori català. Aquest curs només hi haurà una professional de perfil socioeducatiu al centre, que haurà d'assumir, en alguns casos, les tasques que abans es realitzaven entre 2 professionals, per tant, més sobrecàrrega de treball.

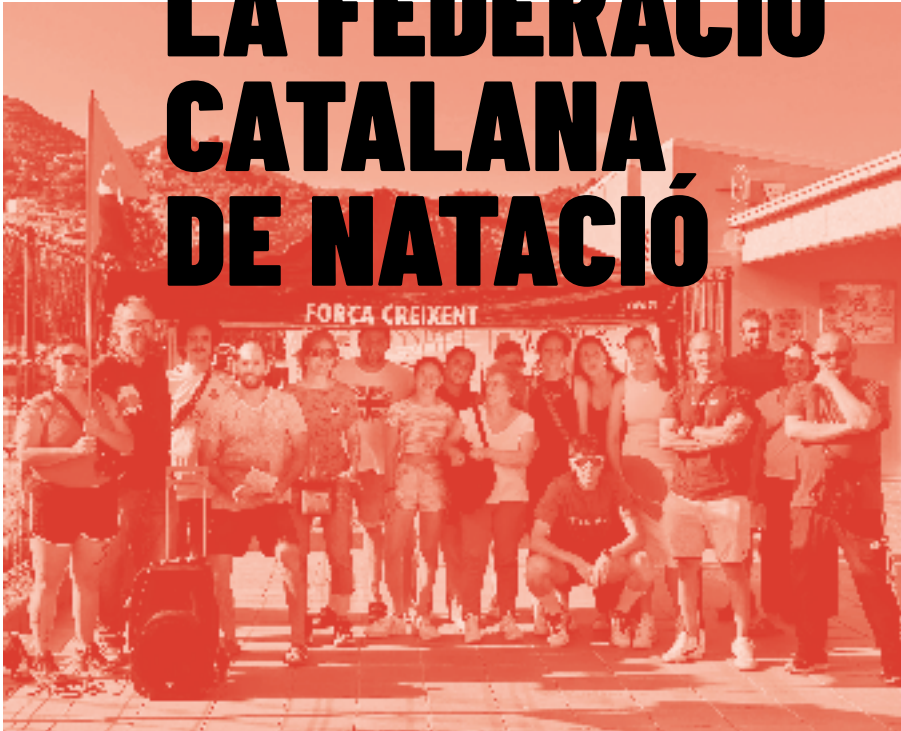
Si volem que els centres educatius d'arreu de Catalunya siguin espais de transformació social necessitem Integradores i Educadores Socials que treballin per la inclusió de tot l'alumnat, sobretot el que pateix vulnerabilitat social.

CGT Ensenyament hem promogut i/o participat en diferents mobilitzacions per exigir al Departament d'Educació la continuïtat dels perfils socioeducatius: convocatòria de vaga el 3 de juny a l'INS Fontseré d'Hospitalet de Llobregat, concentració el 31 de juliol davant de la seu del PSC, concentració l'1 de setembre davant del Departament d'Educació i concentració el 12 de setembre a Manresa davant dels SSTT d'Educació.

Aquest curs continuarem reclamant tant a les meses com al carrer la reincorporació dels equips socioeducatius als centres educatius, l'augment d'aquests perfils professionals i que les noves places siguin estructurals i pressupostades pel Departament d'Educació. No temporals (lligades a programes finançats amb fons europeus).

Prou precarització de les Integradores i Educadores Socials al Departament d'Educació i Formació Professional!

SEGUEIX EL CONFLICTE AMB LA FEDERACIÓ CATALANA DE NATACIÓ

LLUITA A LA RESIDÈNCIA MONT MARTÍ DE PUIG-REIG

Pep Cara

El passat mes de juny la Federació Catalana de Natació que gestiona les instal·lacions esportives municipals del Tossalet de Berga va acomiadar 7 afiliats de la secció sindical de la CGT. Com a resposta, el sindicat va convocar vaga del 25 de juny al 31 de juliol. Des del sindicat vam denunciar a la Inspecció que l'empresa substituïa els vaguistes i la inspecció de treball va poder comprovar els fets que vam denunciar, concloent que l'empresa va vulnerar el dret de vaga substituint vaguistes. Aquesta vulneració ha comportat una multa de 7.500 euros dels quals han pagat 4.500 per la reducció que suposa l'acceptació dels fets. A banda de la sanció administrativa, el sindicat i els vaguistes hem posat aquesta setmana una demanda per una quantitat que arriba als 81.000 euros per vulneració de dret fonamental: 14.000 cada treballador i 25.000 euros el sindicat. A més, la condemna per vulneració de dret fonamental implica la impossibilitat de gestionar equipaments públics (l'entitat gestiona el Tossalet a Berga i les Piscines Sant Jordi a Barcelona).

Des del sindicat hem ofert la retirada de totes les demandes judicials i denúncies a inspecció a canvi de la readmissió dels acomiadats i el pagament dels salaris no cobrats, però la Federació ha rebutjat la proposta, per la qual cosa estem esperant que es fixi data dels judicis. A banda, aquesta setmana els vaguistes han cobrat per part de la CGT gran part dels sous perduts durant la vaga.

D'altra banda, des del 16 d'octubre i fins al 30 de novembre hem tornat a convocar vaga. Finalment, la secció sindical es presentarà a les eleccions sindicals el mes que ve. La lluita continua.

La residència Mont-Martí de Puig-reig està dividida en dues zones: la dedicada a residència d'avis i la dedicada a persones amb discapacitat intel·lectual (UDP). Els treballadors/es d'UDP volien que se'ls apliqués el conveni de residències per a l'atenció de persones amb discapacitat intel·lectual, però judicialment, tot i que sigui increïble, es va perdre.

El passat mes de juliol la plantilla de la residència Mont-Martí va presentar unes bases reivindicatives que posaven l'èmfasi en la poca remuneració (ja que se'ls aplica el conveni estatal de residències enlloc del de discapacitats), en la poca conciliació familiar, especialment pels *corretorns*, en la manca de personal, etc. L'empresa no hi va donar resposta. Al setembre, des del sindicat vam presentar preavis de vaga. A la mediació es va arribar a l'acord de desconvocar la vaga

Les protestes continuen, i cada vegada amb més participació

i començar una negociació setmanal. Només hem fet una reunió, ja que a la segona trobada l'empresa va trencar unilateralment les negociacions amb l'excusa que les treballadores estàvem protestant públicament i que s'estaven recollint també reivindicacions de geriatria. És a dir, l'empresa va manifestar que li molestava l'activitat sindical. Les protestes continuen, i cada vegada amb la participació de més treballadores. Així seguirem i no descartem una segona convocatòria de vaga en els propers dies.

S'APROVA LA INSUFICIENT I DECEBEDORA Llei del fons de compensació de les víctimes de l'amiant

Àlex Tisminetzky
Advocat i afiliat a CGT

Després d'anys esperant un fons de compensació, les víctimes de l'amiant han vist com el govern espanyol ha aprovat una decebedora llei que no té cap aplicació pràctica per a molts d'ells. Tot i les bones paraules i promeses, no percebran cap quantia ja que la norma no s'aplicarà fins que s'aprovin els propers pressupostos generals de l'estat; i actualment és impossible saber en quin termini poden ser aprovats a causa de la minoria parlamentària de l'executiu espanyol.

■ Amiant, la pols assassina

L'amiant és una perillosa substància prohibida des de fa dècades a gairebé tota la Unió Europea perquè causa asbestosi, mesotelioma i càncers de pulmó, pleura, laringe o esòfag. A l'Estat espanyol va ser legal fins al 2002, i durant gran part del segle XX va ser el principal productor europeu d'amiant, especialment a Catalunya a les fàbriques d'Uralita SA (uralites, Cerdanyola del Vallès), Rocalla SA (fibrociment, Castelldefels), Alstom SA (construccions de trens, Barcelona i Santa Perpètua de Mogoda), Roca (sanitaris, Gavà), el Metro de Barcelona o Honeywell (antigament Jurid Iberica, frens de cotxes, Prat del Llobregat i Zona Franca), on milers de treballadors van estar exposats a aquesta pols cancerígena.

La paraula amiant prové de la paraula grega «indestructible» i, per la seva resistència, ha estat utilitzada històricament en múltiples aplicacions; principalment en la construcció, en la variant de fibrociment, i en la indústria automobilística, la naval i la ferroviària.

Des de fa anys la CGT Catalunya ha portat a terme múltiples mobilitzacions en suport als treballadors afectats i les seves famílies: tant informant de les seves greus afectacions en una guia ([www.cgtcatalunya](http://www.cgtcatalunya.cat/amiant)), com acompanyant als judicis i reclamant,

en nom de CGT Catalunya, els coeficients reductors de jubilació a instància de la Federació Local de Viladecans.

■ Reclamació d'un fons de compensació per a les víctimes

Com els efectes a la salut per l'exposició a l'amiant poden aparèixer 15, 30 o 40 anys després d'haver-s'hi exposat, molts dels afectats resten, encara avui en dia, sense cap reconeixement ni compensació. A més a més, es veuen obligats a arrossegar llargs procediments judicials per determinar com a professionals les seves patologies i per ser indemnitzats per empreses (algunes encara existents i altres desaparegudes) que, durant dècades, no han hagut de complir cap normativa de prevenció de riscos, sota la mirada silenciosa i còmplice de les autoritats, franquistes primer i constitucionals després.

A causa dels llargs procediments judicials i que moltes empreses infractores actualment estan tancades (cosa que deixa sense cap indemnització a les víctimes), fa anys que es reclama la creació d'un fons de compensació que pugui indemnitzar les víctimes de l'amiant (els treballadors amb greus patologies, les famílies dels afectats que van morir per l'exposició o els simples veïns de les fàbriques) independentment de si l'empresa existeix actualment o no.

■ S'aprova la llei del fons de compensació

El govern espanyol, finalment, al 2022, va aprovar la Llei 21/2022 de «creación de un fondo de compensación para las víctimas del amianto»; però aquesta llei no era aplicable fins al seu desenvolupament reglamentari, que, tot i que la norma establí un termini de només 3 mesos, no es va regular fins al passat juny de 2025.

Concretament, el passat 17 de juny de 2025 es va aprovar el Reial Decret 483/2025 pel qual «*se regula el procedimiento para reconocer el derecho a la compensación económica para las víctimas del amianto*». Aquesta norma determina qui el gestionarà (l'INSS), qui n'és beneficiari (persones amb patologies professionals reconegudes, persones amb exposicions ambientals, hereus de persones afectades...), les quanties per a cada cas, i el procediment «àgil» per sol·licitar-ho.

Però desgraciadament, i de forma molt decebedora, regula que «*los efectos se producirán en función de las previsiones que establezcan las sucesivas leyes de presupuestos generales del Estado*». És a dir, que no s'abonarà aquestes quanties establertes al fons de compensació fins que es doti de previsió d'aquesta despesa als propers pressupostos generals de l'Estat i, a data d'avui, tot apunta que el govern espanyol no té majoria parlamentària per aprovar-los.

El resultat final, doncs, és que s'ha aprovat una llei que determina clarament els beneficiaris del fons de compensació però, a la pràctica, les víctimes de l'amiant no percebran cap quantia, ja que la norma no s'aplicarà fins que s'aprovin els propers pressupostos generals de l'Estat, i no hi ha cap previsió realista del termini en el qual poden ser aprovats.

Per tant, novament, les víctimes de l'amiant es queden sense cap indemnització i amb bones i buides paraules de les administracions, que no tenen cap aplicació a la realitat.

■ El fons d'indemnització francès

La realitat però és molt diferent als estats de la resta de la Unió Europea. *Le Fonds d'Indemnisation des Victimes de l'Amiante*

**A LA PRÀCTICA,
LES VÍCTIMES
DE L'AMIANT NO
PERCEBRAN CAP
QUANTIA, JA QUE
LA NORMA NO
S'APLICARÀ FINS
QUE S'APROVIN
ELS PROPERS
PRESSUPOSTOS**

(FIVA) va ser aprovat per l'Estat francès al 2001, i té com a finançament bàsic uns 410 milions d'euros, sorgits de les aportacions del Govern, la Seguretat Social gal·la i les sancions imposades pels jutges i les autoritats a empresaris infractors en matèria de prevenció de riscos referents a l'exposició a aquesta substància.

Aquest fons abona una indemnització a totes les persones que han estat afectades per malalties derivades de l'exposició a l'amiant en territori de l'Estat francès, i també als familiars directes de les víctimes mortals. Les quanties a les quals te-

nen dret els beneficiaris són importants: per exemple, un treballador afectat per un càncer pulmonar amb una incapacitat permanent per a qualsevol feina té dret a una indemnització de prop de 146.000 euros, mentre que un empleat amb plaques pleurals (presència d'amiant als pulmons sense cap limitació funcional actual, però amb perill de patir càncer) té dret a 22.000 euros. Quanties, totes elles, bastant més superiors a les obtingudes pels treballadors de l'Estat espanyol que han estat reclamant durant anys en llargs processos judicials.

■ El model belga

L'Asbestfonds-Fonds d'Amiante (AFA) és el nom triat per l'Estat belga per al seu fons d'indemnització, aprovat al 2006, i que també es finança amb les aportacions del Govern, les cotitzacions dels empresaris que han fet ús de l'amiant i les sancions imposades a les empreses condemnades per infraccions contra la salut laboral.

Les víctimes belgues no compten amb indemnitzacions tan altes com les franceses, però es determinen prestacions periòdiques per a tots els treballadors afectats; independentment de si les empreses han tancat o no, o de si va haver manca de mesures de seguretat de l'empresari, amb 750 euros mensuals (en 15 pagues) per a tots els que pateixin la malaltia de l'amiant, l'asbestosi.

Altres països també han instaurat formes de compensació econòmica per als milers d'afectats d'aquesta plaga del segle XX; com en el cas d'Holanda, on l'*Instituut Asbestslachtoffers* (IAS) es compromet a indemnitzar aquells treballadors que hagin treballat en empreses que avui en dia ja no existeixen.

MARIONA ROCA MARIA FORNS

Parlem amb **Mariona Roca Tort** (M. R. T.) i la **Maria Forns Roca** (M. F. R.), dones que van patir la crueltat de la repressió en diverses institucions de l'anomenat Patronato de Protección de la Mujer. Dones oblidades i per a les quals no hi ha cap mena de reconeixement com a víctimes.

I a partir d'elles volem donar veu i visibilitzar la repressió franquista que van patir moltes dones pel fet de ser dones, rebels i contràries al que pretenia fer d'elles la ideologia feixista.

Les dues per circumstàncies diferents, però alhora semblants, les seves famílies les van tancar en centres del Patronato.

TEXT

Rosalía Molina Puyalón
Grup Libertarias

FOTOGRAFIA

Miguel Ángel Serradillos

Vosaltres vàreu aconseguir trencar el silenci de com funcionava i què era el Patronato de Protección de la Mujer. Com i quan ho va fer?

M. F. R.: Quan van emetre el documental «Els internats de la por» (2015) al programa *Sense ficció* de TV3, vaig ser conscient que jo havia viscut situacions similars en algun d'aquells centres que s'hi esmentaven. Hi sortia una entrevista amb la Consuelo García del Cid Guerra (una altra dona que també va ser víctima del Patronato, i que ha escrit alguns llibres sobre la temàtica), i em vaig posar en contacte amb ella. Va ser llavors quan vaig pensar que havia de parlar-ne, però no ho vaig fer fins més endavant.

M. R. T.: Fa molt poc, farà uns dos o tres anys.

Un dia la meua filla, Marina Freixa Roca, Sofia Esteve i Isa Luengo em van comentar que tenien la possibilitat d'accedir a una subvenció per fer un curt i que el volien fer sobre el meu pas per la institució franquista Patronato de Protección a la Mujer, i sobretot la meua experiència. Em van demanar si estava disposada a parlar-ne. Va ser un exercici de memòria històrica. En el curt *Els buits* (2023), la meua filla i jo tractem de recompondre les peces i buits d'aquella història. Allí vaig poder començar a parlar-ne. Va ser aleshores que vaig creure que era el moment de fer-ho.

Els buits ha estat nominat al premi Goya al millor curtmetratge documental i a millor curtmetratge en els premis Gaudí 2025.

Per què us vàreu decidir a trencar el silenci?

M. F. R.: Després de parlar amb la Consuelo vaig tenir clar que volia parlar-ne, però necessitava tenir forces i energies per començar a reviuir-ho tot i ser capaç d'explicar-ho.

Però quan em jubilo el 2022 començo a explicar-ho a partir d'una xerrada que vam organitzar a les Franqueses, on la Consuelo ens explicava les seves vivències i què era el Patronato, i allí mateix vaig començar a parlar-ne.

Va coincidir en el temps que estaven preparant una exposició que es va fer al Born «Un altre fi. La resta. Art i antifranquisme. La memòria sobre els silenciats pel règim», i allí em vaig atrevir a explicar el meu testimoni.

En aquella exposició vaig conèixer la Mariona i juntes vam veure plegades la necessitat de crear el Grup de Suport a les Represaliades del Patronato i començar a donar visibilitat i explicar què era aquella institució franquista i a explicar les nostres vivències i experiències.

M. R. T.: ens vam encoratjar per trencar el silenci plegades, i crear el grup de suport.

Per què va trigar tants anys a explicar-ho?

M. F. R.: No teníem força, fins i tot ens feia vergonya. Durant anys vam voler oblidar, ningú ens creia el que explicàvem, així que vam anar callant, com si això no hagués passat mai.

M. R. T.: A més, com que dins del Patronato no ens deixaven parlar entre nosaltres, ni fer-nos amigues, cada una de nosaltres estava sola. No coneixíem cap altra dona que li hagués passat el mateix que a nosaltres; s'havia imposat el silenci perpetu.

Com va ser la vostra experiència?

M. F. R.: Entràvem molt joves, érem menors, sense judici, sense saber per què estàvem allí, ni com ni per quant temps... Cap explicació. Només càstigs i treball. Ens feien treballar per a empreses, de manera gratuïta, fregar de genolls... I sempre, sempre, tot en silenci. El ritme era:

resar, treballar, netejar, resar i càstig, físic, psicològic... fins i tot et portaven al psiquiàtric. Disciplina estricta, obediència, amenaces de trasllat, de rapar-te els cabells, i càstig per redimir. La formació, només religiosa. No n'hi havia, d'acadèmica. No ens deixaven relacionar amb cap altra noia d'allí... Sempre el silenci.

M. R. T.: Tenia 17 anys. Jo vaig ser-hi dues vegades, a Barcelona i a Madrid, perquè em vaig escapar, i quan em trobaven em tornaven a tancar. Entre un lloc i un altre i després la recuperació, també a Madrid, van passar gairebé tres anys. Vaig estar a Madrid, a les Adoratrices, dues vegades —en total, uns deu mesos. A conseqüència d'estar internada vaig deixar de menjar. Em van internar en un psiquiàtric també a Madrid, on vaig estar uns nou mesos i on em van aplicar electroxocs i xoc insulínic. Em van deixar totalment anul·lada.

M. F. R.: Jo tenia 16 anys. Vaig estar onze mesos, a Barcelona, fora del meu poble, també a les Adoratrices.

Què volien aconseguir en aquestes institucions?

M. F. R.: El Patronato depenia del Ministerio de Justicia. L'objectiu era reeducar les dones «caigudes». Volien un tipus de dona submissa, addicta al règim i a la religió catòlica. Tenien com a objectiu la «regeneració i reforma de dones extraviades, caigudes», «la dignificació moral de les dones», per mitjà de l'adoctrinament, la culpabilització, la confessió i el penediment.

M. R. T.: Teníem un doble càstig: per ser dolentes, però sobretot per ser «dones dolentes», amb l'agreujant que, a més, érem menors. No existia cap institució similar per a nois en situacions similars. També sabem que en aquells centres es produïen adopcions irregulars i fins i tot robaris de nadons.

En quina congregació o congregacions va estar?

M. R. T.: Totes dues vam estar a les Adoratrices, a Madrid i a Barcelona.

M. F. R.: S'aprofitava els espais existents de les congregacions religioses, però fins i tot es van construir nous edificis per a aquesta finalitat. Les Adoratrices i les Oblates eren les que tenien més centres col·laboradors amb el Patronato.

Fins quan ha existit aquesta institució?

M. F. R.: El Patronato va existir fins a l'any 1985, quan ja feia anys que s'havia fet la suposada Transició.

M. R. T.: Cal assenyalar que la majoria d'aquestes congregacions religioses actualment encara estan en actiu, en centres que col·laboren amb DGAIA i amb atenció a menors i joves, tracten amb infants i noies en situació de vulnerabilitat, dones provinents de tràfic de persones i migrades, i reben subvencions molt considerables de l'Estat, sense cap control, ni supervisió per part de ningú (Ajuntament, Generalitat...). Mai no han reconegut la seva participació en el Patronato.

Com us heu sentit tots aquests anys?

M. R. T.: Vaig viure amb molta resiliència, malgrat que amb la família tinc una relació distant i formal. Les poques vegades que ho explicava, la majoria de persones no s'ho creien.

M. F. R.: A vegades explicava que havia estat a la presó, però ningú no s'ho volia creure, ni tan sols els amics més propers. Vaig viure intentant sobreviure, malgrat que amb ràbia.

Què voleu aconseguir?

M. R. T.: Estem demanant un procés de justícia i reparació per a les víctimes, que s'escoltin les represaliades.

M. F. R.: Hem demanat al Parlament de Catalunya una comissió d'investigació sobre el Patronato. Volem tenir accés als arxius, conèixer on eren els centres, quina relació formal tenien amb el Patronato... i que es demani responsabilitat a les comunitats religioses que van estar a càrrec dels centres de reclusió, que no rebin cap subvenció, ni continuïn treballant amb menors.

Què demaneu actualment?

M. F. R.: Hem presentat esmenes a la llei de memòria històrica que s'està tramitant al Parlament de Catalunya, hem presentat una proposta perquè es creï una comissió d'investigació sobre el Patronato de Protección de la Mujer, amb el suport dels grups parlamentaris CUP, ERC i Comuns, però encara està pendent de resposta.

M. R. T.: Demanem també al govern espanyol que s'incloguin específicament en la llei de memòria les víctimes del Patronato com a víctimes del franquisme, perquè si no se'n parla, no existim.

Quin moviment s'ha creat arran de les vostres denúncies i de la vostra visibilització?

M. R. T.: El 2023 es va crear el Grup de Suport a les Represaliades pel Patronato, que ha anat fent xerrades per tot arreu, visibilitzant-nos, intentant aconseguir que surtin més dones de tot l'Estat espanyol que hagin estat víctimes, i que puguin denunciar.

S'ha creat un grup de dones investigadores i historiadores que estan treballant sobre el Patronato, per poder posar en comú la documentació que vagin trobant, perquè és molt difícil poder accedir als arxius.

M. F. R.: Es va aconseguir que aquest juliol la Conferencia Española de Religiosos fes un acte públic, on van demanar perdó. Però en aquest acte, les assistents els van escridassar, van portar cartells i van cridar que no volien una declaració on es demani perdó, sinó veritat, justícia i reparació. ■

Pobles vius en una terra fèrtil

Joserra Olarieta
Assemblea Pagesa de Catalunya

La manifestació del 5 d'octubre a Lleida, amb el lema "Defenseu la Terra. Volem Pobles Vius", vol ser una reivindicació del medi rural com a espai de producció per part de la petita pagesia, com a espai de conservació del medi natural, i com a espai de desenvolupament d'una vida i una cultura plenes i no subordinades als interessos de l'expansió del capitalisme.

Amb l'explosió de les diverses bombolles que hi ha hagut els darrers 50 anys, el capital ha anat buscant sectors on expandir-se per continuar la seva reproducció. I així ha entrat amb força també en el sector agrari, comprant molta terra o llogant-la a llarg termini. Bill Gates és propietari de més 100.000 hectàrees de conreu als Estats Units (equivalent a tota la superfície de blat de Catalunya). A Catalunya, tot i que la renda agrària ha disminuït des de començaments de segle, el preu de la terra, tant en secà com en regadiu, ha augmentat, fent més difícil als petits pagesos treballar més terra.

Una altra forma d'expansió del capital en el sector agrari ha estat 'integrant' els productors agrícoles en la cadena de la indústria agroalimentària (de tots els sectors, des dels cereals fins a la fruita i verdura) o de la distribució minorista (Mercadona i altres). L'exemple més conegut a Catalunya potser és el de les granges d'animals, especialment de porcs i aviram, en què els titulars no tenen cap autonomia i les decisions venen donades per les empreses integradores (Guissona, Vall Companys...). Tot plegat està produint la transformació del pagès com a productor relativament autònom en proletariat agrari amb molt poc control sobre el procés productiu i encara menys sobre els preus que obté de la seva producció.

La concentració de capital i poder que implica l'expansió capitalista també té la seva expressió geogràfica, amb la metastasi

El món rural porta dècades patint un buidatge de gent, activitats i serveis públics per tal de produir una reserva de mà d'obra al servei del desenvolupament industrial, que al mateix temps ha destruït les millors terres agrícoles amb polígons i creixement urbà

continuada de les grans ciutats. El món rural porta dècades patint un buidatge de gent, activitats i serveis públics per tal de produir una reserva de mà d'obra al servei del desenvolupament industrial, que al mateix temps ha destruït les millors terres agrícoles amb polígons i creixement urbà (Horta de València, vega i delta del Llobregat...). La darrera onada que estem patint, principalment a Ponent i Terres de l'Ebre, és la dels grans projectes de producció de combustibles (biogàs) o d'energia (camps solars, parcs eòlics) i dels grans polígons logístics i industrials. Centenars d'hectàrees de conreu, moltes vegades de reg i de primera qualitat per a la producció agrícola, són destrossades per alimentar una nova bombolla especulativa, ara disfressada de verd. Si no tenim clar que la primera energia que necessitem, molt abans que l'elèctrica, és la que traïem dels aliments, 'apaga y vámonos'. I ara mateix, no som capaços de produir els nostres propis aliments ni de lluny.

En aquest context, la crida a la mobilització del dia 5 d'octubre no es fa per a tot el sector, perquè en aquest sector també hi ha classes. El que volem és construir un món rural amb capacitat de decisió des de l'escala local, no supereditat al capital ni al món urbà, i organitzat sobre la base d'una petita pagesia autònoma. Un món rural que necessàriament s'ha de repoblar si hem de construir una agricultura que alimenti en primer lloc la gent i no pas els animals, i deixi d'explotar, per tant, els recursos d'altres països; si volem la conservació de boscos i pastures; si volem el manteniment d'infraestructures hidràuliques bàsiques com els marges i murs de pedra seca. I tot això no és possible si el món rural no recupera les activitats, els serveis bàsics i les organitzacions col·lectives que ho fan possible.

riament s'ha de repoblar si hem de construir una agricultura que alimenti en primer lloc la gent i no pas els animals, i deixi d'explotar, per tant, els recursos d'altres països; si volem la conservació de boscos i pastures; si volem el manteniment d'infraestructures hidràuliques bàsiques com els marges i murs de pedra seca. I tot això no és possible si el món rural no recupera les activitats, els serveis bàsics i les organitzacions col·lectives que ho fan possible.

Escola Llibertària d'estiu de CGT

Cuidem, ens cuiden

De l'individual al col·lectiu

Rosalía Molina Puyalón i Ada Guijarro Moliner
Grup Llibertàries

Un any més la CGT vam celebrar la Escuela Libertaria d'Estiu a Ruesta, un espai de trobada i discussió i d'aprenentatge, en el qual totes podem aportar les nostres experiències i sabers per a enriquir-nos mútuament.

Amb la participació de més de setanta persones, les companyes i companys de diferents territoris vam conviure durant tres dies per conèixer-nos mentre apreníem. Durant l'intercanvi d'experiències es van desplegar la sororitat, l'ajuda mútua, les cures i moltes ganes d'avançar. Tot això, en un ambient enriquidor i segur, emmarcat en un entorn natural fabulós.

Es va començar amb fent una passejada relaxant per a conèixer el projecte i l'entorn, en la qual Víctor Iguácel, responsable de Coordinació de Ruesta, ens va explicar la seva història, el context territorial i els notables avanços en la seva reconstrucció.

S'ha de posar de manifest la bona harmonia de la trobada durant els moments lúdics, com el concert del grup The Birra's Terror, perquè, tal com deia l'Emma Goldman, "Si no podem ballar, aquesta no és la nostra revolució".

Seguint la línia cultural, vam veure la pel·lícula *Pride* (2014), inspirada en fets reals que mostren la solidaritat i el suport mutu entre col·lectius de la classe treballadora.

Els debats plantejats van tractar sobre els següents temes:

- **Justícia Restaurativa en la resolució de conflictes**, a càrrec de Carmen Arnaiz, Secretrària d'Acció Social.
- **Ecofeminisme**, amb la intervenció de Marina Gros, de l'Àrea d'ecofeminismes d'Ecologistes en Acció.
- **Qui ens cuida: propostes de cures comunitàries**, a càrrec de les companyes Rafaela Pimentel i Lucrecia Sainz, del col·lectiu Territori domèstic.
- **Les cures institucionals**, amb la intervenció de les companyes M. Isabel Calvo, Virginia M. P. Matín i Anahí Rosanna Porras, del SAD de Madrid.

Les assistents vam debatre sobre les cures i les estratègies per posar la vida al centre, quan les pressions del dia a dia, els requeriments incessants del capitalisme i les pròpies dinàmiques de la vida actual ens allunyen de gaudir de la vida i de la convivència. A més a més, vam conèixer la lluita duta a terme pel moviment de les Treballadores de la Llar, les quals cuiden la llar i les persones dependents. Aquestes tasques són un dels treballs realment imprescindibles i necessaris per a la vida.

Vam aprendre molt de les propostes de cures comunitàries que van anar desenvolupant les companyes ponents. Aquests

treballs són el motiu d'existir de les professions sanitàries, ja sigui en la Sanitat Pública o en altres institucions de l'àmbit on treballen les companyes del SAD. Mitjançant les seves experiències i reivindicacions, vam poder debatre entorn d'aquesta lluita que totes coneixem i aprofundir, especialment, en les propostes de cures comunitàries: una estratègia contra el capitalisme, el racisme, el patriarcat i el colonialisme, que pretenen posar l'acumulació i l'extractivisme il·limitat com a eix central de les nostres inquietuds.

Un dels debats amb més participació –i en el qual cal seguir aprofundint–, es formulava amb aquestes preguntes: "Dins de les organitzacions en les quals tantes de nosaltres estem, en la mateixa CGT, tenim en compte les cures a l'hora d'interactuar? Ens cuidem les unes a les altres? Cuidem la nostra organització?". Respondre-les ens va portar a explorar, conèixer i reflexionar juntes la nostra realitat. En afegit, vam incidir en la perspectiva de la justícia restaurativa a l'hora d'enfrontar conflictes i sobre com és la nostra interacció amb altres organitzacions en tantes plataformes en les quals confluïm.

Situant la qualitat de les relacions com a principal biga i sustentació de la vida, va resultar impactant observar la precarització i deterioració del principal factor de manteniment de la vida. Sense aprofundir en les causes d'aquest fenomen, ens vam conscienciar de la necessitat d'explorar aquest tema, fins i tot des del punt de vista de la redefinició de les cures, de les conseqüències de la seva absència, la seva relació amb els autèntics desastres relacionals a nivell social i l'autèntica necessitat de situar-ho en un primer pla en l'actualitat, d'establir mesures eficaces de prevenció i desprecariació que vagin des de l'individual a l'institucional i orgànic. Sense el principal factor de manteniment de la vida, no hi ha vida.

Tot plegat ens condueix a una conclusió clara: cal situar les cures en un primer pla i establir mesures eficaces de prevenció i desprecariació que abastin des de l'àmbit individual fins a l'institucional i col·lectiu. Sense aquest factor principal de manteniment de la vida, senzillament, no hi ha vida.

En l'assemblea de valoració es va constatar la importància d'organitzar i participar en l'Escola Llibertària. Les persones participants valorem molt positivament les ponències plantejades, així com les companyes ponents, que ens van aportar molts aprenentatges.

Es va tancar l'Escola Llibertària, amb un "Fins la propera, seguim". ■

Sobre les INFILTRACIONS POLICIALES

Algunes companyes del sindicat

Escrivim aquí algunes de les companyes del sindicat que hem viscut de prop les infiltracions policials.

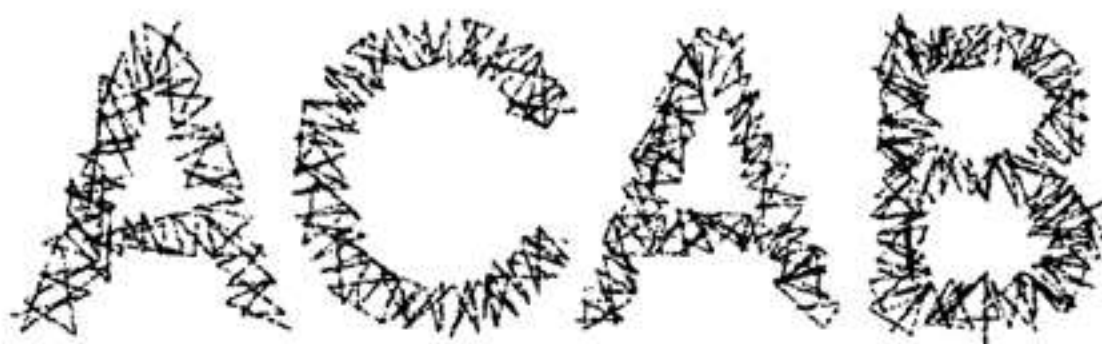
Fa dos anys i mig vam descobrir que un agent de la policia nacional s'havia fet passar per una persona totalment fictícia i que, en acte de servei i amb sou públic, s'havia acostat a nosaltres arribant a mante-

nir relacions sexoaffectives i compartint espais d'allò més íntims. Agredides i instrumentalitzades, vam ser l'eina i el mitjà per accedir a informacions, espais i entorns polítics. Ens van utilitzar per a entrar en els nostres espais d'oci, les nostres cuines i els nostres llits, conscients que són els espais on compartim les nostres maneres de pensar i entendre el món que volem construir; elements indispensables

per a poder comprendre allò que després fem. Segurament és per això que les infiltracions no es limiten a assemblees, actes o manifestacions, perquè ells sí que han entès que allò personal és polític.

Els últims anys de lluita social ens demostren que la força d'un sindicat no rau només en l'àmbit laboral, com podem veure en la lluita per l'habitatge digne. Des de la fundació de molts d'ells, i en particular en els sindicats anarquistes com la CGT, la seva acció social es distingia per no enforçar-se només en l'esfera del treball, sinó també en la lluita per unes condicions de vida dignes. I és precisament en la força col·lectiva en el que creiem, i la lluita, en la qual ens reconeixem.

Conscients de l'atac polític i col·lectiu que les infiltracions suposaven, ens vam organitzar i algunes vam interposar una querella contra l'agent de policia nacional Daniel Hermoso Pérez, àlies Daniel Hernández Pons, els seus superiors jeràrquics i el ministeri de l'Interior. Però la querella no va ser admesa ni als jutjats de Barcelona ni a l'audiència provincial. Aquest litigi està comportant uns elevats costos econòmics, i és per això que volem fer ús d'aquest espai per agrair el suport i les contribucions econòmiques de la CGT. La CGT Catalunya va cobrir part dels costos inicials d'una de les tres advocades que porten el cas. Agraïm també al col·lectiu «Llibertàries», que ens ha donat sempre suport i va mediar per demanar ajuda a la CGT confederal estatal, que ha cobert els últims costos derivats del recurs presentat al Tribunal Constitucional. Des de fa un any ja no hi ha una querella com a tal, sinó que sis companyes hem presentat un recurs d'empara al Tribunal Constitucional perquè es posicioni

TEIXINT XARXES CONTRA
L'ESPIONATGE D'ESTAT

davant la negativa judicial d'investigar uns fets tan greus, reconeguts internacionalment com a TORTURA. No perquè creguem en la seva justícia, sinó perquè sabem pel precedent de les companyes del Regne Unit que existeix aquesta via i, si fa falta, podem arribar al Tribunal Europeu de Drets Humans d'Estrasburg. Això és l'únic que ens permetrà posar una mica de llum sobre les infiltracions.

Segurament, en aquest moment, la part més visible de les accions que hem emprès per fer front a les infiltracions policials sigui la querella. Però, com ja hem dit, és només una via i continuem apostant per una denúncia de base i de carrer, per crear xarxes de solidaritat i enfortir-nos davant aquestes pràctiques.

Les infiltracions no són una cosa nova, però sí que és cert que la majoria de nosaltres no sabíem que es podien travessar tantes línies vermelles. Tots aquests casos evidencien el caràcter estructural i científic de les infiltracions policials a l'Estat espanyol, l'opacitat ministerial i el buit legal, amagat maldestrament sota la llei franquista de secrets oficials. Aquesta llei permet a la Comissaria General d'Informació fer i desfer tenint accés a fons reservats i donant explicacions només al ministre de l'Interior, càrrec que actualment ocupa Fernando Grande Marlaska, jutge que acumula múltiples denúncies per maltractaments i tortures. La sistematització de les infiltracions policials, tant en èpoques anteriors (en sindicats

Les infiltracions policials suposen un atac directe al lliure pensament, a l'associacionisme i a l'activisme polític, i això ens afecta a totis.

Quan tot va passar va haver-hi gent que demanava una reacció ràpida, però en tocar-nos tan de prop a les nostres vides privades, respondre a aquestes violacions de la intimitat va requerir temps. Primer ens vam trobar entre les persones afectades, ens va servir de suport, de reflexió i, a poc a poc, hem creat una resposta.

Perquè no només va ser el Dani. Aquests últims tres anys hem conegut fins a 12 casos recents d'infiltracions policials en moviments socials. El Juan Ignacio, el Dani, el Ramón, la Mavi, la Maria, el Sergio, la Lucía, el Carlos, la María Àngeles, la Belén, l'Àlvaro i la Neiva Marin. Aquests se sumen a una llista anterior d'infiltracions descobertes abans del 2022, amb casos com l'«Albert Martínez», el «Nel», el «Luis», l'«Àngel», el «David» i una llarga llista de noms, i altres que ens queden per descobrir. Tot això s'analitza al llibre *L'ombra de l'estat*, signat per Roses Negres i publicat per l'Editorial Descontrol molt recentment.

com la CSI, als moviments antimilitaristes i antiglobalització, al 15M, a ETA i a les lluites antifranquistes i revolucionàries) com en l'actualitat, demostren que això no va de signe polític. **Governi qui governi, l'Estat serà l'Estat i la policia serà la mateixa.**

El Dani el vam conèixer nosaltres, però li podria haver passat a qualsevol altra persona. Les infiltracions policials suposen un atac directe al lliure pensament, a l'associacionisme i a l'activisme polític, i això ens afecta a TOTIS. Per això és important que de manera col·lectiva prenguem mesures per evitar que això torni a passar.

Pot ser ferides, però no vençudes, seguirem organitzades i lluitant, perquè no ens volem resignar al món de merda que ens volen vendre. Perquè el sindicalisme, com moltes altres lluites, l'entem social. Ens veiem als carrers contra les infiltracions policials!

SALUT I ANARQUIA!

50 ANYS RES SURT DEL NO RES A LES *Jornades Feministes de Catalunya*

Roser Pineda

Membre de la col·lectiva Libertarias

Feminisme en revolta és el lema de les Jornades Feministes que farem els dies 12, 13 i 14 de juny de 2026, en el recinte de Fabra i Coats, a Barcelona. Volem recordar i celebrar les primeres Jornades catalanes de la Dona, que van tenir lloc del 27 al 30 de maig de 1976 (fa 50 anys!) al Paraninfo de la Universitat de Barcelona. Allà s'hi van reunir unes quatre mil dones de procedència molt diversa: estudiants, mestres, professores, obreres, artistes, advocades, intel·lectuals... Dones de partits, de sindicats, anarquistes, marxistes, trotskistes; dones d'església, dones procedents de la burgesia catalana... Es van reunir, van debatre i van ser capaces d'arribar a acords que van marcar el feminisme a Catalunya.

Jo vaig ser-hi, escoltant i observant, a mig camí entre la porta i l'interior de l'hemicicle. Era molt crítica i una mica sectària, compromesa amb un grup molt radical, i no en sabia prou de feminisme. Avui he de reconèixer, amb admiració, la valentia de totes aquelles dones tan diferents, la capacitat que van tenir per arribar a acords d'acció, per parlar del que és important de la vida i de les dones.

El 1976 només feia un any que havia mort el dictador Franco. La Transició política s'estava forjant acceleradament a tots els indrets: canviar tot sense canviar res era l'objectiu del poder i del capitalisme.

El franquisme havia deixat les presons plenes de gom a gom; les vagues generals i les protestes per la llibertat i la justícia social recorrien tots els indrets; el català era prohibit i qualsevol indicatiu de la nació catalana, perseguit. Aquest és el context en què es realitzen les primeres Jornades feministes. Crec que aquestes van ser un esclat de LLIBERTAT, de valentia, una acció radical i unitària, feminista i amb conseqüències a totes les agendes polítiques dels anys següents.

Les primeres Jornades catalanes van ser una sorpresa per a tota la classe política, tant de dretes com d'esquerreres; el femi-

nisme havia arribat per quedar-se i plantar cara al patriarcat a casa, a la feina, al carrer i a la vida. A poc a poc, cada una al seu ritme, les coses van començar a canviar per a moltes dones obreres, estudiants, professionals, mares... Pensament i imaginació creativa van donar lloc a afirmacions tan potents com "el que és personal és polític" o "les nenes maques van el cel; les dolentes a tot arreu".

A les Jornades res va ser improvisat. Un any abans, un secretariat de dones, de manera totalment altruista, les va imaginar i les va preparar. D'on treia les idees? Les amigues internacionals, com la lluita de les dones de Boston i d'altres països del món, van il·luminar aquest camí i, com tantes vegades hem fet les dones, s'inicià un procés compartit de creació d'idees i tria de temes per tractar. Van organitzar-se en comissions, per escriure continguts, tasques, organització... I van estendre el procés, amb els seus 600 o amb tren o a peu. Van fer accions arreu i van recórrer pobles, ciutats i barris de Barcelona per explicar les Jornades i cridar a la participació, tot pregonant l'autoorganització i autogestió de les dones.

Malgrat la diversitat de dones participants en les Jornades, van prendre el compromís d'arribar a acords en comú.

L'amnistia de les dones, la llei, aprovada el 1976, exclouïa les dones per avortar, per adulteri, per ser lesbianes o trans o

preses comunes... A les dones se'ls aplicava la Llei de Perillositat i Rehabilitació Social o se les tancava. El Patronato de la Mujer, institució que reprimia dones considerades moralment contràries al règim va continuar existint fins els anys vuitanta (podeu trobar més informació en el número 237 del Catalunya i en l'entrevista del present exemplar).

Un gran debat va ser el model de família i el cos, l'autoconeixement, les autoexploracions (la vulva, la vagina, el clítoris), el dret al plaer, als orgasmes i la maternitat lliure.

Es va tractar la coeducació i el treball de la llar remunerat, la cura, els serveis públics, la igualtat salarial i els treballs domèstics. A les Jornades va ser molt important la presència de dones que van donar a conèixer la seva lluita (les dones de la neteja dels hospitals de Bellvitge i Vall d'Hebron -llavors en vaga-, o les dones de les fàbriques Lámparas Z o de la Roca).

Un altre tema important, i encara molt present, va ser la doble militància en el feminisme i en partits o sindicats.

Dones, companyes, amigues, hem fet moltes passes endavant en aquests cinquanta anys, però totes sabem que la lluita continua. Participem un cop més en les Jornades, que ens ofereixen un espai magnífic per compartir pensament i vida. Sempre juntes i en revolta!

Reserva't la data de les properes Jornades! ■

❖ G. PUIG | ARXIU REVISTA CANIGÓ

❖ PILAR AYMERICH | ARXIU FILS FEMINISTES

Acord unitari de les reivindicacions de les Jornades de 1976 i les seves conclusions

1. Dret a un lloc de treball, sense discriminacions en la formació professional, l'ocupació, la remuneració i la promoció, i desaparició del treball domiciliari.
2. Abolició de totes les discriminacions en el treball per raó del sexe, l'estat civil i la maternitat.
3. Reconeixement de tots els drets laborals, sindicals, i Seguretat Social per a les treballadores de la llar.
4. Socialització del treball domèstic a través de serveis col·lectius, finançats amb fons públics i gestionats democràticament des de la base: a) serveis domèstics pròpiament dits; b) ocupacions considerades fins ara com a pròpies de la dona: cura dels fills, dels vells i dels malalts. Ordenació urbana i construcció d'habitaclles que permetin un plantejament col·lectiu de tots els extrems abans esmentats.
5. Ensenyament obligatori, públic, laic, gratuït, anti-autoritari i no discriminatori contra la dona. És a dir: a) implantació efectiva de la coeducació; b) revisió dels textos escolars; c) lluita ideològica dirigida a la desaparició dels "rols" tradicionals masculí i femení; d) dret a igualtat en el lleure; e) supressió de les discriminacions en esports, art, cultura, etc.
6. Abolició del servei social monopolitzat per la "Sección Femenina".
7. Amnistia general: especialment pels actes considerats delictes per una legislació que discrimina la dona.
8. Abolició de totes aquelles lleis que discriminen la dona.
9. Revisió de la cèl·lula familiar: a) llei del divorci; b) assolir que la pàtria potestat no sigui exclusiva de l'home; c) reconeixement de tots els drets a la mare soltera i igualtat de drets per a tots els fills ("legítims" i "il·legítims"); d) supressió dels delictes d'adulteri i amistançament.
10. Dret a la lliure disposició del propi cos i com a mitjà principal per aconseguir-ho: a) educació sexual; b) anti-conceptius per a homes i dones a càrrec de la Seguretat Social; c) legalització de l'avortament i inclusió d'aquest a la Seguretat Social; d) supressió de la Llei de Perillositat i Rehabilitació Social, que persegueix conductes com l'homosexualitat, la prostitució, etc.

DENUNCIEM l'actual família patriarcal i autoritària com a cèl·lula base de l'actual Estat, per les seves funcions repressives, polítiques i autoritàries.

DENUNCIEM la doble moral burgesa que estableix un canón per als homes i un altre per a les dones, de tal manera que divideix les dones en dones castes i honestes, tancades en la cèl·lula familiar, i dones prostituïdes al servei del mascle.

DENUNCIEM, com a conseqüència del poder paternalista, el mite de la virginitat que recolza la legitimitat dels fills, el mite de la maternitat com a essència de la condició femenina i tots els altres mites que han estat elaborats entorn de la dona.

DENUNCIEM la cosificació de la dona a través dels mitjans de comunicació (sex-símbol, objecte publicitari).

DENUNCIEM també, l'alienació que la societat de consum obté de la dona, convertint-la en una consumidora no productora.

DENUNCIEM l'especial marginació que pateix la dona del camp.

DENUNCIEM la discriminació que pateixen les dones dins de les presons i exigim la desaparició de las Cruzadas.

ARXIU CGT

Dos mesos de lluites dos anys després de l'inici del genocidi a Gaza

Guillermo A. Vilènia
Grup internacionalista CGT Catalunya

Els números són esfereïdors: aquest octubre feia dos anys que l'Estat d'Israel va decidir mostrar el seu veritable rostre imperialista i colonial tot atacant el poble palestí i des de llavors ha assassinat a unes 67.211 persones entre les quals es trobaven 20.179 infants a la Franja de Gaza. Tot i així, l'ONU ja estima més de mig milió de morts. Es tracta del primer genocidi retransmès constantment per mitjans de comunicació i xarxes socials. Sembla que posin a prova la nostra tolerància i que Occident no pugui —o no vulgui— actuar davant una barbàrie de la qual en coneix perfectament els responsables: l'Estat d'Israel i el suport tant d'occident com del capital internacional.

Tot i els esforços en fer-nos creure que el conflicte tenia com a punt de partida els fets del 7 d'octubre del 2023, no podem oblidar que la naturalesa de l'Estat d'Israel ha sigut sempre una rèplica de l'Estat-nació imperialista occidental i que els atacs al poble palestí són en els seus orígens i la seva història. Això explica el suport de la burgesia catalana i internacional a aquest nou estat que tracten de «democràcia liberal exemplar» a la vegada que han sufocat qualsevol alternativa a Orient Mitjà com la que proposava el Socialisme Àrab. Mentrestant, a nivell intern, els diferents governs d'Israel sempre han buscat el boc expiatori per a ocupar el poble palestí, encara que això impliqués finançar l'islamisme radical.

Davant d'una situació com aquesta, cal que es despleguin tots els mitjans possibles, des de la classe tre-

balladora d'arreu del món, per tal de mostrar el suport al poble palestí i el boicot a l'Estat imperialista i genocida d'Israel. Cap acció és suficient mentre la barbàrie continuï comptant amb el beneplàcit de la Unió Europea i de l'Estat espanyol. És per això que, com a sindicat, hem de continuar utilitzant totes les nostres eines per a plantar cara al rostre més descarat del capitalisme neoliberal i el genocidi que està duent a terme a la vegada que hem de celebrar les diferents lluites que han tingut lloc durant aquest setembre i octubre. Fem-ne un breu repàs.

El diumenge 31 d'agost, enmig de molt rebombori, va sortir la Global Sumud Flotilla des de Barcelona —la flotilla més gran de la història— amb l'objectiu de dur ajuda humanitària fins a Gaza. Més enllà dels noms propis que els mitjans de comunicació intentaven destacar —o deslegitimar—, més enllà de totes les dificultats en què es van trobar a l'hora de marxar, hem de celebrar que activistes i personatges públics de 44 països diferents al·lessin un crit internacionalista enmig d'una de les majors barbàries dels nostres temps.

Durant la mobilització que va tenir lloc diumenge per donar el tret de sortida de la flotilla, varen venir companyes de la CGT d'Euskal Herria, del País Valencià, de Madrid... La CGT no només va recolzar l'acte que va tenir lloc al Moll de la Fusta de Barcelona sinó que diverses companyes del sector del Metall o dels Bombers van ajudar a preparar la flotilla, juntament amb voluntaris d'arreu. De tal manera el sindicat va estar present en la preparació dels vaixells i la seva posada a punt. Però la col·laboració no acaba aquí: juntament amb els centenars d'activistes, es trobaven dos afiliats de la CGT.

Abans de l'atac a la flotilla, vam veure com arreu la població es va mobilitzar per impedir la participació

de l'Estat d'Israel a la Volta Ciclista. Una mobilització que va començar a Catalunya de la mà de poca gent, que va esclatar a Euskal Herria com el compromís de tot un poble i que va culminar a Madrid, convertint-se en una de les convocatòries més concorregudes dels últims anys. Al cap de poc, tornava a haver-hi múltiples mobilitzacions a nivell global, concretament el 18 de setembre. Aquesta vegada van ser convocades de la mà d'organitzacions palestines i coordinades per diferents organitzacions d'aquí. La gent tornava a mobilitzar-se.

bel·licista, perquè l'Estat d'Israel ha de ser jutjat i perquè sabem que només hem vist la punta de l'iceberg de l'imperialisme israelià. El genocidi no s'ha aturat perquè l'exèrcit israelià ha continuat atacant després d'anunciar l'alto el foc, perquè els camps de conreu ja no es podran sembrar, perquè la fam seguirà matant al poble palestí. Per tot això, la vaga i la lluita continuen!

Sabem que cap govern adoptaria mesures si no fos per la gent organitzada als seus barris, pobles i llocs de feina. Així mateix, sabem que el govern espanyol

Davant d'una situació com aquesta, cal que es despleguin tots els mitjans possibles, des de la classe treballadora d'arreu del món, per tal de mostrar el suport al poble palestí i el boicot a l'Estat imperialista i genocida d'Israel

DES DEL RIU FINS AL MAR,
PALESTINA VENCERÀ!

ARXIU CGT

Quan els carrers es van desbordar va ser, però, a l'octubre. El dia 1 d'octubre es començava a executar l'assalt a la flotilla i el dia 2, desenes de milers de persones van decidir sortir al carrer. Arreu de Catalunya es van fer accions i a Barcelona, l'ocupació del port es va convertir en una acampada que seria el punt d'arribada de la manifestació del dia 3. El dissabte dia 4 es commemoraven dos anys des de l'inici del genocidi el 7 d'octubre del 2023. Centenars de milers de persones van envair els carrers. Cada convocatòria ha sigut major que l'anterior i veiem com la gent ha decidit dir prou.

Quan s'escriu aquest article, la CGT —juntament amb la IAC, la Intersindical i la COS—ha convocat vaga general mentre que l'Estat d'Israel diu haver acceptat un alto el foc. Però som conscients que la nostra lluita no acaba aquí i que el genocidi no s'ha aturat. Hem de continuar lluitant perquè cal acabar amb l'escalada

maquillarà la seva postura davant l'Estat d'Israel per complaure una població que ja no tolera més el genocidi mentre que la lletra petita li permetrà seguir el comerç d'armes per tal de preservar els «interessos generals nacionals». Una altra demostració que els socialistes són la pota esquerra del capital d'una Europa que sembla haver esgotat les seves eines democràtiques davant la violència d'un sistema que se'ns mostra, una vegada més, com un sistema fallit.

Al llarg d'aquests dos mesos hem pogut comprovar que la gent està cada cop més farta, que ningú es vol quedar a casa veient com l'imperialisme israelià i el capital global actuen amb tota impunitat. És per això que cal que ens organitzem com a classe i alçar de nou la bandera de l'internacionalisme. Pel poble palestí, pel Congo, pel Sudan, per Haití, lluitem per la classe treballadora internacional!

La insubmissió a la mili i la PSS

Una lluita per la pau i contra la conscripció

TEXT

Marc Barrobés i Meix

Objector insubmís

FOTOGRAFIES

Arxiu insubmissio.org

L'any 1984 el govern va aprovar finalment una llei d'objecció de consciència, que regulava la negativa creixent de joves objectors a fer la mili. Aquesta seguia el model europeu i imposava un servei «alternatiu» —la prestació social substitutòria (PSS)— que, en el millor dels casos, representava reemplaçar feines de voluntariat per un servei forçat, i en el pitjor implicava directament substituir treballadors remunerats per objectors obligats.

A Catalunya, les entitats que van decidir demanar prestacionistes (com es coneixia els objectors que feien la prestació social substitutòria) anaven des d'ONG que oferien places per facilitar les coses als seus propis socis o col·laboradors en edat militar, perquè fessin la PSS a la pròpia ONG, fins a organismes governamentals, com ara la Generalitat, que veien en la prestació una manera d'estalviar en sous. També hi va haver casos força vergonyosos, com algun sindicat del règim del 78, la UGT, per exemple, que va demanar objectors per ocupar llocs de treball sense haver-los de pagar.

Això va provocar que una part important dels objectors, aplegats a Catalunya, al voltant de grups com el Moviment d'Objecció de Consciència, el Col·lectiu Antimilitarista Per la Insubmissió i els Mili KK, plantegessin una estratègia rupturista de desobediència civil que es va conèixer com a insubmissió, que tenia l'objectiu que els objectors es neguessin a fer la PSS. Així, es va iniciar una campanya de declaracions

d'objecció, amb la qual els joves ja informaven al Consejo Nacional de la Objeción de Conciencia (CNOC) —l'òrgan encarregat de rebre les declaracions d'objecció de consciència i determinar si la persona sol·licitant era acceptada o no com a tal— de la seva futura negativa a fer la PSS i fins i tot posaven en dubte la capacitat del CNOC de decidir qui era i qui no era objector, una decisió que, evidentment, és personal.

Quan el CNOC va començar a denegar aquestes declaracions «col·lectives», es va canviar l'estratègia i es va decidir que tots aquells objectors no reconeguts es presentessin directament davant dels governs militars arreu de l'Estat, alhora que els objectors legalment reconeguts com a tals anessin davant de les entitats corresponents, per pressionar-les perquè deixessin d'agafar prestacionistes.

Els primers insubmisos es van declarar públicament el febrer de 1989, i molt aviat la seva acció va tenir un efecte multiplicador. La insubmissió no es feia en silenci: era una acció política i col·lectiva. Els joves es presentaven públicament i assumien la possibilitat de ser jutjats i empresonats. Molts ho foren, tot i que, en el que es va anomenar «repressió selectiva», la

cosa va variar molt segons la zona de l'Estat espanyol. Per exemple, al País Basc i Navarra van ser centenars els insubmisos que van haver de complir condemna.

A Catalunya, en canvi —sempre he tingut la teoria que hi va tenir molt a veure la política convergent de «l'oasi català»—, en general, els fiscals van adoptar l'estratègia de demanar penes mínimes d'un any per a molts insubmisos, amb la qual cosa, no havien d'entrar a presó, i van ser només cinc els casos de condemnes fermes que van complir la pena.

Sempre he sospitat que això també tenia a veure amb la voluntat de la Generalitat pujolista que hi hagués poc soroll en torn a la insubmissió mentre mirava d'augmentar el nombre de places de treball en la seva administració que cobririen gratuïtament els objectors.

De tota manera, el moviment va créixer exponencialment, i es va arribar a desenes de milers d'insubmisos a tot l'Estat espanyol. Alhora, la pressió a entitats i la denúncia de la PSS van assolir que el govern no aconseguís mai que hi hagués prou places per absorbir el nombre creixent de joves que es declaraven legalment objectors, moltes vegades amb l'esperança de no arribar mai a

ser cridats, precisament, per aquest excés d'objectors en relació a les places de PSS.

Al final, el sistema va col·lapsar, i l'any 2001, José María Aznar i Jordi Pujol es van penjar la medalla de suspendre el servei militar obligatori. S'ha de remarcar que la paraula és *suspendre* i no *abolir*, de manera que en qualsevol moment es podria reprendre sense haver de canviar la llei.

Tanmateix, és evident que el moviment per la insubmissió havia guanyat. A partir d'aquell moment, l'exèrcit espanyol passava a ser professional i la PSS deixava d'existir. La desobediència civil, sostin-

La desobediència civil, sostinguda i massiva, havia aconseguit transformar una institució fonamental

guda i massiva, havia aconseguit transformar una institució fonamental de l'Estat.

Avui dia, el moviment per la insubmissió és considerat un dels exemples més reeixits de lluita no-violenta al món sencer. Però cal recalcar també les paraules *desobediència civil*, *sostinguda* i *massiva*, que és una cosa que de vegades es troba a faltar en altres lluites nacionals, sindicals o pels drets humans en general, i una lliçó que caldria aprendre i aplicar.

Sònia Mateos Fernández

El passat dimecres 23 de juliol de 2025 ens deixava l'Octavio Alberola Suriñach.

Va ser un anarquista i lluitador antifranquista espanyol, exiliat a França, que va planificar diverses vegades atemptar contra el règim, en concret, contra Franco. El darrer militant històric.

Però Octavio també era una persona vital, que encara li brillaven els ulls, quan amb 96 anys, ens parlava sobre la història, la lluita, les injustícies i l'ideal Anarquista. I aquesta vitalitat el va dur a lluitar fermament pel dret a l'eutanàsia. La seva constant reivindicació per la reparació de la memòria, enfront de la «infamia de la ley de la memoria», utilitzant les seves paraules, cap a les víctimes de la repressió franquista i la injusta divisió segons l'any de condemna o d'execució.

Ens vam conèixer fa un any, quan van contactar amb mi companyes de la CGT i de la Fundació Salvador Seguí, perquè Octavio Alberola Suriñach, havia de venir a Igualada a viure a casa d'una familiar. Demanaven donar suport a la família, acompanyament en diverses gestions, tasques de cura, atenció i suport.

Acompanyar-lo en el procés que volia fer cap a la mort digna.

En aquell moment i fins al dia de la seva mort, la mort digna ha estat un dels temes per als quals lluitava l'Octavio, ja que a França l'eutanàsia no és legal i l'alternativa del trasllat cap a l'Anoia per poder demanar la mort digna només feia que allargar el procés, cosa que pel seu deteriorament físic les darreres setmanes estava desaconsellat. Però tot això no el desvinculava en cap moment de continuar actiu en la lluita per la reclamació de la restitució de la memòria. Així va ser com vaig començar la relació amb l'Octavio, l'Aurora, una de les persones més properes a l'Octavio aquests darrers temps, i la seva família. Per la cura.

Durant aquest darrer any hem buscat la forma, els recursos i els sosteniments necessaris per acompanyar a l'Octavio, teixint un vincle amb ell i especialment amb l'Aurora, la familiar que l'havia d'acollir a casa seva i que ha estat dedicant una part

Les cures al centre de les pràctiques llibertàries.

Tot recordant a **l'Octavio Alberola** *Suriñach*

de la seva vida a aquest acompanyament i suport. Gràcies, Aurora, preservar la memòria també és cuidar.

Des del començament d'aquesta intensa relació he estat preguntant-me diverses coses i les voldria compartir, en forma de reflexió, per poder construir xarxes de suport mutu, articular l'acompanyament i la cura necessària quan no podem desenvolupar la nostra vida amb plena autonomia des dels col·lectius llibertaris. Sense oblidar tantes altres que ens han precedit, moltes d'elles, anònimes.

Dol veure com desapareixen persones dels col·lectius i de l'acció política per malalties, maternitats, vellesa, dolor; i com, en el pitjor dels sistemes, queden fora de la planificació i de l'acció de la majoria dels col·lectius on estem, siguin sindicats, ateneus, casals.

Entre les persones que hem estat a prop de l'Octavio aquest últim any, vam fer

un baluard per parlar del que moltes vegades no té lloc en aquests espais i en el dia a dia que se'ns menja, on poder expressar el dolor, el patiment, la vellesa, la soledat i la mort. I l'Amor. En majúscules.

Ho hem estat parlant en petites trobades, sense fer assemblees, ni actes, sense sortir al carrer ni cridar fort, sense guerra, però amb constància i compromís, tot teixint xarxes de suport mutu, per fer possible l'objectiu, sobretot, amb cura.

Malauradament, no tenim espais propis en els nostres col·lectius que tinguin en compte aquestes realitats. Si no estàs a primera fila de la militància, sigui pel que sigui, desapareixes dels espais i del pensament col·lectiu. Per tant, no s'articula l'acció a l'entorn d'aquestes necessitats. Amb això, acabem reproduint una de les pitjors coses del sistema que tant critiquem: la productivitat.

Fer venir a l'Octavio a Catalunya tenia una càrrega econòmica i social important. No volia demanar ni ser una llosa per a cap persona i col·lectiu. Vam fer números, i no sortien, li dèiem que no es preocupés, que això no seria problema, però per ell sí que ho era.

El model de militància que tenim ens fa pensar que, si no som plenament autònomes som una càrrega, que ens hem d'apartar i afrontar-ho soles.

És aquest model de militància que entenem que hem de deixar de banda la vida per la lluita. Però la vida que construïm, crec que també ha de ser una lluita per viure de la manera que imaginem la societat, i des d'ella, pensar les tasques de cura amb una perspectiva llibertària, comunitària i col·lectiva.

Em fa ràbia pensar que l'Octavio hagi mort sol, en una petita habitació d'una residència, on ha passat els dos darrers anys de la seva vida, perquè la seva companya i ell necessitaven unes tasques de cura que no podien assegurar-se elles mateixes i que, nosaltres, estem lluny d'articular.

L'Aurora ens explicava un dia que una bona mort, per l'Octavio, seria que poguéssim estar totes les persones que l'estimen, amb qui té ganes de compartir aquest moment tan important en la vida de totes, acompanyat i morir tranquil·lament, sense patir, sense por. Que bonic! Aurora,

El model de militància que tenim ens fa pensar que, si no som plenament autònomes som una càrrega

una comunitat per sostenir-nos, acompanyar-nos en la bona mort.

Jo també vull això.

La bona mort seria retornar al comú aquest moment de la vida pel qual passarem totes, a l'espai escollit que moltes vegades diem casa, acompanyades per les persones a qui estimem i volem al nostre costat.

Segurament els dols, així com les pors, serien més fàcils d'afrontar en el moment del trànsit, en comunitat, en pau, sense la idea que soles podem superar qualsevol cosa.

I ja per acabar, vull dir que l'Octavio va demanar ajuda, un acte revolucionari, com tot el que ha fet a la seva vida, ha tingut en compte el col·lectiu. I que ha estat la xarxa d'afinitats i suport mutu qui l'hem acompanyat en la mesura que hem pogut. Especialment, l'Aurora, el René i la Mariluz, fills de migrants andalusos a França sempre vinculats a organitzacions anarcosindicalistes, que hi han posat el cos.

Voldria veure, i no somiar, que crearem espais per a les cures llibertàries i no les deleguem a l'Estat i a empreses que especulen amb els malestars.

Per acabar, encara amb les emocions a flor de pell, voldria fer una crida a pensar-ho col·lectivament per poder començar a actuar i poder establir els mecanismes i les accions que ens permetin caminar cap a l'articulació una xarxa de cures llibertàries sostinguda en comú.

Fonts documentals:

Celma, Anna (2019) Article publicat a la directa gener de 2019: «Quan l'activisme i les cures s'agafen de les mans».

MAL D'ESCOLA

L'horror i les paraules

Adriana Rubio

L'horror ens deixa sense paraules. Ens perdem en els llocs comuns del dir, entre expressions de vegades maldestres i poc afortunades. Mirar de front l'horror —la capacitat humana de fer el mal— té com a conseqüència que vaguem perdudes entre les restes d'una raó impotent. La imatge de la crueltat, la ignorància, el despotisme, l'odi, la bestialitat, la brutalitat i la indiferència, ens és profundament insuportable. I, alhora, contrasta amb la nostra tendència normalitzadora, fruit del nostre instint de supervivència. S'obren esquerdes en el mapa de les nostres esperances; mirem entristides, amb aquella mirada de qui ha perdut.

Fa uns anys —ja en fa quasi quinze—, a l'Ateneu Llibertari Alomà de Tarragona, algú va advertir que vindrien temps obscurs que no imaginàvem. I és ara, i és aquí.

I l'escola? Què n'ha de fer? Mirem cap a una altra banda, sense saber què ha de canviar en la nostra quotidianitat, en la nostra manera de fer. Intentem continuar amb aquesta normalitat amb un nus a la gola, sabent-nos impotents i tristes. Poc en parlem: continuem amb el dia a dia, lluny de l'horror. Per protegir-nos, però també perquè no tenim prou paraules, ni en parlem prou, ni sabem com fer-ho.

És tal la invasió de la política ideològica, que l'espai de llibertat s'està diluint a marxes forçades. I sabem que som moltes les que estem profundament entristides per aquest horitzó terrible que ens espera. La sensació d'aïllament és profunda; i la de solitud, també.

No hem volgut adonar-nos que el discurs no transforma l'educació. Que no és una qüestió de paraules. No es tracta de transmetre, sinó de facilitar, qüestionar, obrir espais per al diàleg, per al pensament autònom, per a les relacions d'indagació del saber, per a les habilitats de pensament que es construeixen col·lectivament.

Hem obviat que la transformació és pràctica. Que el que ha de canviar és la comunicació, els espais de diàleg i dissens, la capacitat d'una comunitat per in-

tegrar la perifèria, la capacitat d'una classe per acollir la diferència. Hem oblidat que el centre som totes, i que hi ha formes d'ensenyament i aprenentatge basades en la creació d'un món comú.

Com podem acostumar l'alumnat al diàleg si no hi ha **cap** espai de reflexió als centres per a les docents? No hi ha reflexió pedagògica, ni metodològica, ni sobre l'avaluació. No pensem quins són els nostres valors, ni si les nostres pràctiques tenen a veure amb el que pensem i volem transmetre.

Què podem esperar d'una educació on la mà drete desconeix què fa l'esquerra? On el que diem i el que fem estan lluny d'uns mínims coherents?

Hem de dir prou a l'acceleració constant i començar a creure que podem construir escoles on la comunitat pugui parlar i dialogar, pugui viure bé, sentir-se segura a l'escola, sense estrès infinit. Aprenent a dir prou a les demandes absurdes i a la multiplicació sense fi de feines. Sense por de deixar de fer el que sempre s'ha fet, sense por de què diran, de les famílies, sense por de trencar el silenci, de fer les coses diferents...

Què és important per a nosaltres, ara i aquí? En aquest context, amb aquestes famílies, amb aquest claustre, amb els nostres valors, amb la nostra diferència, amb el clima, l'entorn, el poble, la comarca... Què hem de fer amb el que som i amb el que tenim? Què té sentit per a nosaltres, ara i aquí? Què del que pensem és fruit de la reflexió compartida? Què del que pensem està per elaborar perquè té forats i està ple de desavinences?

Quins són els conflictes que hi ha entre nosaltres? Quines són les nostres enveges, les nostres ignoràncies, la nostra falta de generositat?

La sinceritat, l'honestetat de la nostra imperfecció, només pot ser el camí. Hem de deixar de perseguir l'agressivitat en la infància, d'escandalitzar-nos davant la baixesa humana. L'hem d'integrar, l'hem d'escoltar, l'hem de deixar viure, l'hem d'acompanyar.

Penso que potser això ens pot ajudar a fer des d'un altre lloc: menys obvi, més comprensiu; menys benpensant, més sincer; menys cínic, més obert; menys castrador

CULTURA

LES PARAULES SON PUNYS

Guerra cultural

Jordi Martí Font

L'extrema dreta mundial, el que jo anomeno amb tota la consciència del món «nou feixisme» o directament «feixisme», està en guerra contra el que per ells és «el vell món», però no en guerra militar sinó en guerra cultural. Menystinguda per gent tant de dretes com d'esquerres, la cultura continua sent el principi i la fi de tot. I convertir-la en espai de disputa, quelcom que l'esquerra ha abandonat perquè, potser, hi havia massa gent que pensava que ja ho teníem tot fet, o tot dit, és el centre de tots els programes neofeixistes que avui, any 2025, s'estan desenvolupant al món on vivim.

En el camp dels que proposen no canviar cap de les actuals estructures de dominació però alhora estendre l'odi, Gramsci ha guanyat protagonisme novament, sobretot a Itàlia, on ha estat rellegit i utilitzat per organitzacions neofeixistes com Casa Pound, un bon exemple de com fer guerra cultural i guanyar-la. L'autor dels *Quaderni del carcere* ha estat rellegit, reinterpretat i, sense deixar de tenir clar que proposava coses a les antípodes del pensament conservador, ha esdevingut útil per als ultres de la dreta.

Gramsci era i ha estat un grandíssim pensador i alhora els ha servit perquè aquesta guerra s'esdevingué avui i d'aquesta manera, tot i que ell no parlava de guerra sinó de «lluita per l'hegemonia». El pensador comunista italià ha estat llegit, debatut, estudiat, contrastat i fet anar per aquells que volen que el món s'ensorri tal com el coneixem i en surti un de nou on els individus ens matem els uns als altres per ser més que el veí, més que qualsevol altre amb qui competim, pels qui volen que esdevinguem llops assedegats de sang. Per a això, construeixen imaginaris absolutament repugnants en què assenyalen col·lectius concrets com a causants de tots els mals possibles: als EUA, Trump assenyalava i expulsa migrants; a Itàlia, Meloni persegueix magrebís tot i que Salvini va començar pels gitanos; a Hongria; Orban assenyalava persones LGTBIQ+ i gitanos; a l'Argentina, Milei maleeix els 'zurdos' i destrossa la vida als treballadors; i a Espanya i Catalunya, Abascal i Orriols assenyalen musulmans. I és que l'important és trobar culpables que es puguin defensar poc o gens...

Per convertir persones en enemics grupals els cal treure de l'armari odis que feia temps que no s'ensenyaven públicament, amb mort de l'oponent inclosa, perquè l'odi no té límits si es conrea en grup. I per fer això, els cal, també, fer caure conceptes que són

part indissociable de la nostra cultura, de la cultura occidental que diuen defensar, per exemple els drets humans. Perquè la seva guerra cultural ens vol transportar a un món anterior a la Revolució Francesa, d'abans de la Declaració Universal dels Drets de l'Home. Un cop més, els més criminals dels pensadors feixistes, grups neonazis de finals dels 90, en són responsables. Ells, mentre altres feien política parlamentària o lluita al carrer, pensaven com havia de ser el món de malson que ara cada dia se'ns mostra més clarament al davant. I ho feien, un cop més, perquè havien llegit Gramsci. Sí, nazis llegint a un comunista com ell. Per què? Doncs perquè una de les característiques principals d'aquesta nova onada de criminals polítics és la dissolució dels compartiments estancs que fins fa poc existien a nivell ideològic i, per tant, cultural. Tot pot servir i tot és objectivament aprofitable, sense manies.

Els enfrontaments de carrer el 2013 a Ucraïna que prengueren el nom d'Euromaidan eren ja un avís del que anava venint. Allí, els nous feixistes passaven a fer lluita de carrer amb una estètica que fins aleshores associàvem a l'esquerra radical. Però la cosa no es va aturar aquí. Tot el contrari, no ha parat de créixer. L'apropiació de lectures, autors, músiques i debats ha estat una constant d'aquesta nova dreta i n'ha acabat sent un tret diferencial. I això, associat a l'auge de les xarxes socials, la seva hegemonia a l'hora de crear pensament polític entre els joves i el seu control gairebé total, ens ha portat on som ara.

Els objectius principals de la guerra cultural, segons Gramsci, són crear una nova hegemonia, és a dir, una nova manera de pensar i veure el món, i transformar les consciències de la gent, perquè prenguin nota i entenguin la seva situació i s'organitzin per al canvi social. L'autor italià apostava per fer-ho per alliberar finalment el proletariat, les classes populars, però avui els qui utilitzen tot el seu embolcall ideològic o més aviat tàctic en aquest cas no busquen alliberar cap proletariat sinó mantenir la dominació dels qui ara manen, dels rics de sempre que se'n foten dia sí i dia també de les disputes, els odis, la por i la foscor que s'està construint dins de societats democràtiques com la nostra.

És la guerra cultural, que ells estan guanyant i en la qual nosaltres encara no hem comparegut. Però cal anar-hi sense manies i ser-hi amb tot el que anys i panys de lluites i cultura ens han ensenyat. Però també sense dogmes, manies ni rigideses. Fem tard, és evident, però no ser-hi ens portaria a la derrota i després a la desaparició, així que llencem-nos-hi de cap ja!

Autonomía y subsistencia

Una teoría ecosocial y materialista de la libertad

Aurélien Berlan

Ed. Virus, 2024

Roger Fernández i Tudela

Aquest és un llibre clau per a les revolucionàries del nostre present. Aurélien Berlan, pagès, filòsof i militant ecologista, combina aquestes tres facetes per presentar en el seu llibre una crítica al que s'ha entès per llibertat a la tradició moderna. La noció liberal que parteix d'una suposada possibilitat d'alliberar-se de les necessitats materials, està fonamentada en un menyspreu al sosteniment de la vida

Berlan proposa una llibertat radical basada en la cura mútua

i en una fantasia individualista colonial i ecocida. Recorrent textos clàssics del liberalisme i el neoliberalisme, l'autor dissectiona l'entramat filosòfic sobre el qual se sustenta aquesta fantasia. Basant-se en les alternatives històriques asfixiades, Berlan proposa una llibertat radical basada en la cura mútua, en el sosteniment col·lectiu de la vida i el repartiment democràtic de les tasques per a la satisfacció de les necessitats d'acord amb la realitat ecològica del planeta. Així, s'allunya del jou del treball assalariat i els rols patriarcal i dinàmiques colonials. És, sens dubte, un llibre a tenir en compte per guiar la nostra acció de cara al futur immediat que ens espera. Llegiu-lo!

L'ombra de l'estat

Un testimoni col·lectiu sobre les infiltracions policials

Roses Negres

Ed. Descontrol

2025

Rosalía Molina

Roses Negres destapa la infiltració policial en moviments socials.

T'imagines descobrir que algú amb qui vas compartir lluites, afectes i espais polítics era en realitat un agent de l'Estat? Que la teva vida íntima va ser vigilada i utilitzada com a eina de control? *L'ombra de l'Estat* neix d'aquesta experiència real. És el testimoni col·lec-

tiu dels qui, des de 2022, han destapat una xarxa d'infiltracions policials en moviments socials de l'Estat espanyol. No són casos aïllats, ni errors puntuals: són part d'una estratègia sistemàtica de repressió i vigilància contra la dissidència.

Aquest llibre recopila històries viscudes en primera persona, anàlisis col·lectives, eines de protecció i una revisió històrica que demostra que aquestes pràctiques porten dècades actives. Més enllà de la denúncia, proposa reflexió i organització enfront d'una maquinària estatal que busca dividir i desmobilitzar. Una obra necessària per a comprendre els mecanismes del poder, per a cuidar-nos entre nosaltres i per a deixar clar que, per molt que ho ocultin, la infiltració també és tortura.

HUMOR

Pau Badia

El listo

Llum i Roger

EN LES MEVES SABATES

Redacció

Paula Ibáñez Camprodon i Carla Izquierdo del Río són dues membres de l'organització del FigaFest, un festival transfeminista de Lleida que aquest 2025 celebra deu anys. Al llarg d'aquesta dècada l'han organitzat, any rere any, amb un caràcter anticapitalista i autogestionari, en el qual, totes les artistes i organitzadores són dones i identitats dissidents.

Com va néixer el FigaFest?

P.I.C.: El FigaFest va néixer el 2014-2015, de la inquietud d'un grup de dones que trobàvem a faltar espais, sobretot musicals, on es pogués gaudir de grups de ties. Ara, el moviment feminista i el discurs han evolucionat. No només estem parlant de dones, sinó que tenim en compte un ventall més divers d'identitats. A Lleida teníem un col·lectiu anarcofeminista, vam fer algunes activitats i bastanta formació interna. Llavors, va sorgir la idea de com molaria algun dia poder assistir a un festival on només veure grups de música formats per dones. Érem molt properes a l'Ateneu Llibertari l'Arrel i al CSO La Chispa on, a part d'activitats diverses, també s'hi feien molts concerts, i vèiem que era molt difícil fer una festa i programar algun grup de música que hi hagués alguna tia o alguna identitat dissident o no mixtos. Per això vam decidir que si ho trobàvem a faltar, ho havíem de crear.

Quins valors defenseu?

P.I.C.: Des de principi, volíem que fos un festival feminista, autogestionat, gratuït, perquè tothom hi pogués accedir, i al carrer, sense dependre de subvencions ni de partits. Després, a mesura que van anar

passant els anys, vam fer un procés intern per redefinir el festival. Per a consolidar-ne els valors i que no es tergiversés amb els anys, perquè s'han anat renovant les persones que formen part de l'equip motor del FigaFest. D'aquest procés

«Treballem de forma assembleària, sense subvencions i, sobretot, intentem fer-lo nosaltres mateixes»

en van derivar uns valors.

C.I.R.: És un festival autogestionat; treballem de forma assembleària, sense subvencions i, sobretot, intentem fer-lo nosaltres mateixes. Té un clar caràcter anticapitalista: no cobrem entrada, tots els productes que es poden trobar són de productores locals.

P.I.C.: Hi ha coses que fins i tot les fabriquem nosaltres, com algunes begudes i els àpats que venem.

C.I.R.: Amb els anys, també hem volgut reservar un espai del FigaFest que tingués un caràcter clarament polític, per a ser un altaveu pels moviments socials de la ciutat. És un festival transfeminista, és a dir, donem espais i altaveu a identitats dissidents. Totes les organitzadores del FigaFest, les persones tècniques de so, les artistes, totes són dones o identitats dissidents. És ecologista: tots els àpats són vegans, recuperem tot el menjar que podem, produïm molt pocs residus...

P.I.C.: També és interseccional. Oferim un ventall bastant plural d'artistes artesanes, col·laboradores dels espectacles... Treballem perquè sigui un espai segur i tenim un protocol de seguretat. I és multidisciplinari: en un primer moment la idea va sorgir entorn de la música, però després vam voler incloure altres disciplines artístiques. Podem trobar grups de música diversa, PD, poesia, teatre, clown, circ, monòlegs, dansa, màgia... I a la zona de mercadet també intentem que hi haja varietat.

C.I.R.: És important remarcar que el FigaFest està ubicat en un context molt concret que és Lleida. És a dir, nosaltres també prioritzem tot un seguit d'artistes que siguen de la zona de Ponent.

P.I.C.: Sovint és una zona oblidada on, segons la gent que és de fora de Lleida, mai hi passa res.

Quina valoració feu d'aquests deu anys de trajectòria?

P.I.C.: Molt bona! El primer any potser van venir una sei-

xantena de persones i ara potser hi passen unes tres-centes i escaig al llarg del dia. La valoració és molt positiva, perquè al llarg d'aquests deu anys hem fet un salt qualitatiu, quant a les persones membres del grup motor. Els primers anys van ser molt durs. S'ho carregaven molt poques persones i era una feina brutal de logística. Al llarg dels anys hem refermat els valors i el discurs. A escala logística, hem creat comissions, s'ha sumat molta gent al carro. Ara, les feines estan més repartides i hem aconseguit que sigui molt més agradable treballar, amb cures i viabilitat per les persones que el preparen. A més, és un festival que la gent coneix i espera. Sents l'escalf de les persones del teu voltant i d'altres llocs de Catalunya. És molt bonic veure moltes cares conegudes durant tots aquests anys. Persones que cada any han vingut i són conscients o participants de l'evolució del festival i com ha anat canviant.

Queden més FigaFest per endavant?

C.I.R.: I tant! El projecte és molt més sòlid i viable perquè comptem amb més persones a l'organització. És important que iniciatives com aquestes es valorin i no es perdin perquè a nivell de territori costa molt trobar un festival transfeminista, autogestionat, anticapitalista i no mixt.

P.I.C.: Sí, s'han de crear alternatives i polititzar l'oci. Esperem que hi haja molts FigaFest més i d'aquí a un temps ens pugueu fer l'entrevista pels 20 anys!